

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 28 MAJ 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

Svensk balettsuccès.

Upptill två kvinnliga medlemmar av Svenska baletten: t. v. Klara Kjellblad, t. h. Carina Ari. — Nertill t. v. första akten av baletten "Iberia". T. h. Jolanda Figoni i "El Greco".

DE GAMLA KÄRA BÖCKERNA

VAD VÅRA FARFÖRÄLDRAR SVÄRMADE FÖR. AV ELISABETH KUYLENSTJERNA-WENSTER.

EN LÅNGSMAL, RÖD, LACKERAD bricka, där en prydlig ljussax slumrade i ostörd ro, hade tillika med mycket annat sålts på auktionen efter en nittioårig fröken, vilken bott i den lilla soliga gårds-lägenheten, jag från sängkammaren hade utsikt till. Den eleganta lilla brickan inropades av en museiamanuens, och jag skall troligen aldrig återse den, men bland de utställda föremålen var det den, som sade mig mest.

»Det var en gång», berättade den, »då de s. k. moderatörlamporna ej användes i vardagsbruk, och då både Mikaelsons och Monténs stearinljusfabriker voro nybörjare, vilka man icke fullt litade på. Det var en gång, då mina överordnade, talgljusen, varje kväll tändes i de blänkande massiva malmstakarna, vilka flyttades fram till divansbordet och placerades med mig emellan sig.» —

Brickan hade funnits i den gamla frökens föräldrahem, ett herrgårdshus i mellersta Sverige, ett av de många, där familjen samlades till en trevlig kväll med högläsning och handarbete.

Efter kvällsmaten gjordes musik eller diskuterades det lästa. Någon översvämande rik litteraturflod vällde icke fram på 1840-talet, men de romaner och noveller, som gävos ut, hälsades genast som angenäma bekantskaper.

Nils Thomsson var det allseende ögat, när det gällde svensk skönlitteratur, och på hans redbara förlag utkom det mesta av värde.

Det var något ganska nytt med inhem-ska, tidsmålade romaner. Hittills hade man huvudsakligast haft poesi att fagna sig åt. Och Tegnér's Axel kunde man utantill, likaså fru Lenngrén's »Försök». Stagnelius, Lidner och Bellman funnos i hemmen lika visst som Kajsa Varg och Kloke gubben, men de togos ej så ofta ned från sin hedersplats på hyllan. Man hade i ungdomens år gråtit över Spastaras död och njutit Fredmans epistlar. Nu lockade prosan med sitt påtagligare innehåll.

Då "blåstrumporna" trippade in i litteraturen.

Och tänk, att även damer börjat skriva, först försiktigtvis under signatur som fröken R. och fru F., men sedan under sina egna namn alldeles som det brukades i de stora kulturländerna. Fröken R. hette Strussenfelt och fru F. var den näpna änkefru Flygare, som bodde hos sin förläggare, Thomsson, ända till dess hon blev fru Carlén och flyttade till det vackra hemmet vid Humlegårdsgatan.

Landsorten rekvirerade hela packor av romaner, ty läshungern var stor, och när postkärnan höll utanför grinden, var bokpaketet det första, som efterfrågades. Man bar in det i triumf; livsimpregnerat, starkt av känslor i ett tankeskedes vårbrytning, kom det nya arbetet till de många hemmen och gav impulser, intryck, stämningar från en värld, vilken icke var så lätt-åtkomlig som den blivit sedan.

Är det därför att man vet detta, som de gamla romanböckerna alltjämt äga en så-

dan charme, en så stor förmåga att elda fantasien?

De måste ju stundom verka puerila för kritikens skarpblick, men den, vilken endast låter dem vara doft från diktingens potpourrikrukor, drömmer både vackert och gott med en snart hundraårig volym i handen.

Det blir så stillsamt omkring tankarna, när det förflutna rullar upp sina genrebilder. Dagen faller över små, gnetiga typer på tunna, gula blad, och sidorna glida förbi långsamt utan att en enda mening hetsar blodet, men man märker dock, att den gamla boken haft en tankesommar, då den blommat, och med ljust vemod läser man sig in i dess flydda tid.

Det är lättare "hitta hem" i de svenska böckerna.

Vi förflytta oss en höstkval till den gamla frökens hem. Familjen är mangrannt samlad i förmaket. Talgljusen i de blanka mässingsstakarna ha nyss tänts. På sin röda bädd vilar ljussaxen avvaktande.

Thomsson, den förut omnämnde förläggaren uppe i Stockholm, har skickat ut en ny Carlénvolym på sitt Kabinettsbibliotek, det är Fideikommisset, och med levande intresse tar man den i besittning. Baron Clas Malkus och framför allt den underbara Isabella fångsla fantasien långt efter det boken är bortlagd.

Hela hösten och vintern läses det högt, och vid det runda bordet lyssnas och handarbetas det. Boken ger tiden vingar. Boken är den långväga resenären, vilken sett livet och människorna, och som berättar färgvarmt, medryckande.

Endast undantagsvis föreläses en utländsk roman. Det är lättare att »hitta hem» i de svenska; och det är ett stolt medvetande, att så många inhem-ska författare framträtt under de första decennierna av 1800-talet.

I söta fars bokskåp stå de redan lästa bakom glas och gröna taftgardiner. De äro alla småväxta, och på skinnryggen ha de sitt namn prässat i guld. De äro visst icke glömda. Bäst det är, får man lust att läsa om dem, särskilt Fredrika Bremers teckningar ur vardagslivet. Gran-narna och Hemmet äro kära vänner, som aldrig helt förgätas.

Söta mor, som är grande dame ut i fingerspetsarna, håller på friherrinnan von Knorrings arbeten. Minst — »tyvärr», säger far — tendensboken Torparen och hans omgivning, men däremot är Kvinnorna hennes favoritbok. Han påstår, att det är en spiritualitetens spegel, vari det täcka könet får beskåda sina svagheter.

Den pigga "västkustfrun", Onkel Adam och andra favoriter.

Gamla Ma bonne, som lärt de nu vuxna dottrarna allt, vad hon själv kan, söker i arla morgonstund bokskåpet för att läsa sin torra, trötta ande med Onkel Adams förstående: Guvernanten. Det är en bok, »rik på hjärtats godhet», viskar hon rörd. Hon viskar mest alltid, ma bonne, det har aldrig lämpat sig för henne att tala fritt.

Far samlar på Almqvists Törnrosens bok. Det lovar bli många volymer, och han vill gärna reservera en hylla inkom för den. »Ett mästerverk», menar kammarherren hos högtaliga prinsessan Sofia Albertina, och hans ögon lysa.

För all del, den lilla pigga »västkustfrun» är också hans gunstling. Skjuts-gossen var alldeles briljant med sina mot-satser av högfärd och själsadel, men Alm-qvist! Alm-qvist!

Mera undangömd stod Emmas hjärta, mamsell Ståhlbergs första stora roman. Bredvid den finnas några volymer av Pihlgrimen.

Familjens ungdom svärmar — den tidens ungdom kunde svärma — för Mellins historiska berättelser, för Dumas och Walter Scott. Den sjuttonåriga fröken Marie-Louise hade dessutom en viss faiblesse för Lafontaine, fast han egentligen hörde mormors tid till.

Alla de omnämnda böckerna och många flera utgjorde familjens intima umgänge, vilket man alltid var »hemma» för.

Böckerna vandrade icke bort ur medvetandet som stigmän man underhållit sig med en stund. De bereddes en heders-plats och som levande väsen höll man av dem.

Kära citat skrevos upp i Tänkeboken.

Mormor presidentskan, sitter så rak i sin karmstol, närmast sin dotter, vilken vanligen är den föreläsande. Med fina, vita fingrar slår hon frivoliteter, och hennes ansikte, inramat av silvervita kanonlockar, skiftade uttryck efter bokens innehåll. Just i afton hade några rader särskilt fånglat henne och som grundmotivet i en melodi tar den gamla dem med från sida till sida.

I morgon skulle Marie-Louise få skriva upp dem i presidentskans »Tänkebok». Där fanns ända från 1790-talet citat ur arbeten, som hon läst och värderat så, att hon alltid ville minnas dem.

Mormor gladdes icke, när bokkvantiteten ökades alltför hastigt. »Vi få för stort umgänge inom litteraturen», brukade hon säga. »Vi hinna ej göra bekantskap med alla, och det är synd att lägga en bok ifrån sig som ett ting, man är färdig med.»

Anyo äro de där raderna hos henne, de löpa på den fina tråden mellan hennes fingrar. Hon tänker på »lilla fru Emilie» som skrivit dem. Det är så roligt att tänka på ett författareöde. Det är som att med blicken följa en vildfågel. Hon är nog för resten inte så lycklig, den brunögda, täcka frun, vilkens romaner hela världen läser. Hur var det hon skrivit:

»Självbehärskningens slöja är vid och inventiös. Veck vikes på veck, och inom vart och ett sådant gömmer ett fullskrivet blad, som sedan inbindes i erfarenhetens stora foliant. På det allra innersta bladet står att läsa om den unga vårdrömmen, en prässad ros, torkad och förvarad mellan minnets plån.»

Rosalie, fjortonåringen, som denna kväll ingen gång skickats ut, vilket eljest hände, när söta mor fann något i boken olämpligt för »barnet», snoppar påpassligt ljusen, vilkas gula sken kastade en tunn reflex över

Iduns byrå och expedition,
Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4 | Expeditionen: kl. 9—5
Riksb. 1646. At. Norr 9803 | Riksb. 1646. At. Norr 6147
Red. Högman: kl. 11—1 | Annonskont.: kl. 9—5
Riksb. 8660. At. Norr 402 | Riksb. 1646. At. Norr 6147

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25
Månad " 1:50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
35 öre efter text. 40 öre å textside. Bestämd pl. 20 % förh. Led. pl. o. Platssökande 25 öre. Utländska annonser: 45 öre efter text., 50 öre å textside, 20 % förh. å särsk. begärd plats.

I N V A L I D E R N A S H U S

I.

Berlin, 28 april.

I NÄRHETEN AV MIN BOSTAD LIGER ett gammalt halvt förfallet hus, byggt i trappgavelstil, och över porten står årtalet 1430. Min läsare, låt oss gå dit in. Har du nyligen varit i Berlin och med en väl späckad plånbok gått från affär till affär för att fylla din koffert med varor, som knappast den rikaste tysk har råd att köpa, har du tillbragt aftnarna på lyxrestauranger och ätit och druckit dig själv till skam och det folk, du gästar, till förargelse, så kan det vara hälsosamt för dig att göra ett besök i detta gamla hus vid en skum bakgata i Berlins fattigkvarter.

Stig alltså in. Porten är låg; du får böja ditt huvud som till en vördnadsfull hälsning för dem, som bo här inne, antingen du nu vill eller ej. För sämre folk har du bugat i dina dar, men aldrig för finare än detta hus' gäster. Portgången är mörk; du behöver dock inte knäppa igen rocken och oroligt föra handen till den bula, varmed Tysklands nöd beprytt trakten av plånboksfiction på resenärerna norr- och västerifrån, ty här bor hederligt folk, som hellre svälter än tigger, här bo människor, inför vilka vi andra äro så obetydliga, så små och tarvliga, att det svider i hjärtat — men det svider gott. Hatten av för dessa människor! Det är fattiga, tyska studenter och lärde, som blivit lemlästade på krigets slagfält. Här ser du blinda — de lida värst — här ser du unga män, den ene utan armar, den andre utan ben, män med ohyggliga ärr efter granatkartescher och bajonettstyng. Somliga äro gifta och bo här med hustru och barn. Det finns verkligen kvinnor som kunna älska hängivet och troget. De gifta bo en trappa upp, där varje familj har ett rum, ett skumt och litet rum. De ogifta äro inlogerade på nedra botten, i gamla källarsalar med välvda tak, svärtade av fem sekel.

Låt oss gå genom portgången. Den går i krok och är hålig som en svensk landsväg. Var inte rädd att du skall gå vilse. Jag är väl förtrogen med lokalerna i Invalidernas hus. Jag kommer hit varje dag, fastän jag är så ovärdig att gå härin. Men här är mig gott att vara. Här finns stoff, här får man inspiration. Under umgänget med dessa hjältar, som tjänat Mars, men icke glömt Minerva, öppna sig utsikter mot de andens fjärrdrömda nejder, där Apollo och Athene samla omkring sig en skara fattiga skalder och filosofer, yng-

lingar och män, som blivit försoningsoffer för all världens synd.

När vi gått igenom den slingrande gången komma vi ut på en smutsig bakgård. Vad se vi där? Bleka barn, som leka kring soptunnorna under en gammal, förtorkad apel. Den grönskar aldrig mer, men barnen ta i ring och sjunga för våren. Och när kanariefågeln i gårdsfönstret slår en drill, stannar den äldsta flickan mitt i dansen, blundar och säger: Tyst... tyst... hör sommarens fågelsång!

Nu gå vi tillbaka igen och så in i rummet här till höger. Öppna dörren så sakta, att vi inte störa dem. Här bo filosoferna, »filosofernas rum» kallas det. Det är skumt härinne. Gaslågan sprider ett så matt sken, att man knappast kan se att läsa. Men här studeras dock! Från morgon till kväll och långt in på natten. Där ser du en ung representant för vetenskapernas vetenskap, matematiken. Högra armen har en granat slitit bort, men han har lärt sig att skriva med vänster hand ganska hjälpligt. Han sitter fördjupad i böcker av Weierstrass, Einstein, Poincaré och Painlevé. Vilken eld i blicken, ett återseende av Minervas fackla, som visar honom vägen mot nya vidder i Tankens gränslösa rike. Där framför pallen ligger en ung man, som fick båda benen bortskjutna vid stormningen av Liège. Vad läser han? Seneca — Om själens ro. Där en annan med ohyggliga brännsår i ansiktet och blind på ena ögat, han skriver, och framför honom ligga verk av Kant och Bergson. Därborta vid spisen sitter astronomen med en stjärnglob, upplyst av ett talgljus. Ber du att få se de böcker, som flankera hans matematiska kalkyler, förstår du, att han sysslar med den vetenskap, som är helgad siffran och fantasien, den celesta mekaniken. Från ett angränsande rum höres någon läsa högt. Vilka bo därinne? Där bo de blinda, fem blinda ynglingar. Om kvällen kommer en kamrat och läser högt för dem. Förra veckan lästes och diskutrades Einsteins relativitetsteori. I går afton lästes några sidor ur Odyssén. Då reste sig en av de blinda, hans ansikte lyste, och han ropade: Jag ser ett stormande hav i solsken! — I kväll läser man Plutarchos, om Timoleon. Låt oss inte störa dem. Där sitta de, tills natten kommer, och stjärnorna tändas över en ynglingadröm om Hellas.

Min läsare. Det är gammalt och förfallet, Invalidernas hus. Men det hyser en skönhet, som är större än all annan, den heroiska skönheten.

II.

Berlin, 29 april.

I afton är jag åter i Invalidernas hus. Den gamle krögarn mitt emot, som en gång i tiden varit Moltkes kalfaktor, bjuder på öl och cigarrer. Det är Bierabend i »filosofernas rum.»

Kring bordet sitta mer eller mindre lemlästade representanter för de fyra fakulteterna. Filosoferna och juristerna äro värst tilltygade, blinda och krymplingar för livet. Medicinarna ha sluppit jämförelsevis lindrigt undan, vilket kanske beror därpå, att de i allmänhet tjänstgjort vid sjukvårdstrupperna. Teologen har förlorat så gott som halva hjärnan, men detta anses dock icke diskvalificera honom för den prästerliga ba-

nan. En syntes av de olika falkulteterna bildar min vän Erland, historiker och fysiker, diktare och musiker, vänstra benet bortskjutet under striderna vid Verdun, lungsot i sista stadiet. Han hostar blod hela tiden, men är den tappreste i dryckjom och röker starka, svarta cigarrer.

Erland har sin fiol med sig, hans oskiljaktige följeslagare.

— Det var din cremonesare, broder Erland, sade den blinde filosofen, som spelade oss till ro därborta i skyttegravarna. Minns du julafton 1917? Du spelade därnere i graven »O heliga natt» så som den aldrig förr spelats och aldrig kommer att spelas. Vi gräto som barn, och när du slutat, applåderade engelsmännen mitt över fältet. Kommer du ihåg det, Erland? Kommer ni ihåg det, kamrater?

— Det glömma vi aldrig.

Och det blir på en gång så sällsamt tyst i studentlagét. De tre ljusen, som krögarn haft med sig, brinna med stilla lågor, alldeles som själaljus i dömernas altartakar på De dödas dag. Därute rasar en rensande vårstrom. Det visslar i fönstren, det kvider och gnyr i spiselröret. Men därinne är det stilla och tyst.

— En skål för de fallnes minne, kom det så sakta från astronomen.

— De fallne... de fallne! ropar Erland och reser sig. Se ut, kamrater, se hur molnen storma fram, som trasiga fältfanor med blodstänk från aftonrodnaden, segerfanor, som lyftas mot stjärnorna av våra stupade kamrater! Minnets I studiekvällarna i skyttegravarna, föreläsningarna i historia, i filosofi och astronomi... docenterna Hainel, Ramke och Kaibach och många andra, som voro kårade till hövdingar i vetenskapens rike. Minnets I dem? I denna stormdånande vårkväll ser jag deras skyttag mot Elysium! Jag hälsar — en blodhostning — jag hälsar dig, du gudarnas fagra nejd, där min ande en gång får bo, där jag skall träffa dem alla och där — mitt vänstra ben väntar mig. Varför föllo de? Varför kämpade vi? Varför söka vi uppehålla livet, fast vi äro blinda, halta och krymplingar? Är det inte meningslöst? Då vi stappla fram på gatorna, ser ingen åt oss. Man rycker på axlarna med en lätt suck, man äter och dricker och dansar. Är inte vårt liv meningslöst? Nej, och tusen gånger nej! Människornas längtan efter det ideella, som vi känna mer än de andra, eftersom vi lida mest, denna längtan, som en gång skall föra mänskligheten hem, den kräver offer, den dödar och lemlästar, den går genom seklen under en sällsam marche funèbre, men på dess fana står den eggande och allt övervinnande parollen: Genom lidande till glädje! Se mänsklighetens långa tåg, ungt och sjungande, trosvisst och hänfört. Vår odödliga längtan går i spetsen, och dess livvakt är de unga, de i själen evigt unga. De följa utan att fråga, vart det bär hän. För dem är det en salighet att leva. Och när vi — ännu en blodhostning — och när vi se, att vägen till slut bär utför branten, ned mot Stygen, le vi mot aftonskyn, ty den är för oss gryningen över det fjärrdrömda rike, som vi med vårt blod, vår hunger, vår fattigdom, vårt arbete, vårt liv vilja vinna åt efterkommande släkten.

— Det dricker vi på, sa teologen. Mig törstar.

den knutna och trädde bordduken med ymnighetshorn och palmettmönster.

Det är så stilla i det stora, tungt möblerade rummet. Boken har makten.

Och när Sara niger i dörren sitt »serverat», är det svårt att slita sönder stämningen av romantik och gå ut i salen till den rykande ölosten.

Så är det var kväll. Söckendagen försvinner vid skymningens inbrott, och läsningen samlar till en andaktsstund, där boken är altaret, som får tankarnas offergård. Gamla och unga fördjupa sig i den diktade handlingen, vilken vid denna tid nästan alltid hade ett ideellt syfte och en vaken ansvarskänsla för det skrivna ordet.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

— Den bigotta enfalden hånar vår längtan. Kyrkor och skolor vilja ej veta av henne, då hon är som djärvast och skönast. Men i detta lag, i Invalidernas hus, visar man henne inte på dörren.

Alla: Nej! (Teologen har somnat.)

— Steg hon inte som en ledstjärna framför oss därute på slagfälten, och strålar hon inte ännu emot oss och ger vårt fattiga liv ett rikt innehåll, en evig mening. Om natten, då böckerna slås igen, och pennan lägges undan, då kommer hon, som en mor till sina trötta barn, och visar våra tankar vägen till sitt hemland, fridens och rättfärdighetens rike. Det stiger fram för oss i förklarad glans. Så som du nu ser det, viskar hon, så såg Buddha det i betraktelsens ro, så hägrade det för Jesus av Nazaret på saligheternas berg, så varnades det av Hellas tänkare, av Roms yppersta män, så ha våra fäder sett det, då de siade om Mimers lycksalighetsrike, där gudar och människor en gång skola samlas och försnade med varandra gå in i Gimles salar för att börja den eviga fridsåldern, så uppenbarade det sig för medeltidens fromma forskare, när deras tankar gjorde sin pilgrimsfärd till de saligas ängder, och så skall det alltid hägra för släkte efter släkte under vandringen mot deras längtans mål, mot en ny kultur, ej vunnen i ändlösa diskussioner, i en ytlig esteticism, men i betraktelsens ro och det inre livets fördjupning; mot en ny sällhet, den, hr teolog, att kunna leva livet för dess egen skull utan hopp om lön på andra sidan graven och att efter slutat dagsarbete räcka barnen verktygen med orden: Vinn, vad vi drömde att vinna!

— Proserpina, vid otaliga dödsläger har du stått med din flämtande fackla, kallsinnig och stum. Men en tår skall glänsa, när du ser den sista människan dö med ett leende, som lyser av en lycka mer hög och stor, än du någonsin skådat i ett bristande öga — ty hon vet, att det släkte, som med henne försvinner, icke lidit, icke kämpat förgäves. Alltså, kamrater! Låt oss glömma våra krämpor, vår fattigdom och nöd. Vi äro dock inga andliga invalider. Ty vår längtans, vår häfnörelsens segrande kraft bära vi inom oss. Hör våra stupade kamraters maning från de elyseiska fälten: Ryck fram under Athenes egid för hela mänsklighetens sak, ryck fram, att icke luckorna märkas!

Erland krossade bågaren mot väggen och segnade ned på golvet under en våldsam blodhosta.

Vi förde honom in i kammaren bredvid, lade honom på en av britsarna och gjorde upp eld i kaminen. Där var så kallt och fuktigt.

Jag stannade inne och vakade vid hans bädd. Men jag ville inte tro, att Döden redan var på väg till Invalidernas hus.

När jag gick ut för att hämta ett ljus i salen, hade den gode krögarn låtit bära in skinka och smör och bröd.

Nu var teologen i tagen.
— I kväll behöva vi inte läsa fyra sidor god mat i Mayerlings kokbok!

III.

Berlin, 30 april.

Det är Valborgsmässokväll. Det är sent. Klockan i Getsemane-kyrkan slår tio.

Jag går till Invalidernas hus.

När jag kommer in i »filosofernas rum»,

sitta mina vänner tysta och sysslolösa. Här arbetas ju annars till över midnatt.

— Böckerna igenslagna?

Matematikern: Vi vänta.

— På vad?

Teologen: På mat.

Medicinaren: På Döden.

Filosofen: Och den, som väntar, gör ingenting.

Medicinaren: Gå sakta... stör honom inte... han sover.

*

Månen sken in i sjukrummet. Erland sov. I handen höll han ett porträtt av en ung kvinna. På stolen bredvid låg fiolen — musiken, som långt bättre än orden kan ge uttryck åt vårt väsen.

Jag satte mig vid fönstret. I en Weinstube borta i kvarteret spelade ett kapell. Dämpade kommo tonerna in i sjukrummet — det var ouverturen till »Don Juan».

— Jag sover inte.

— Är du vaken?

— Jag tänker. Jag är långt borta i det förgångna, där jag inte varit på så länge. Kom närmare, sätt dig på sängkanten och håll mig i handen.

Jag fattade hans hand. Den var het.

— Du har hög feber.

— Nej, nej! Har aldrig känt mig så frisk som nu. Min vän, jag vill säga dig något. En fråga. Vad namn ger du Minnenas land?

— Minnenas land?

— Jag kallar det Carmegon. Hon kallade det så. (Medicinaren kommer in, ledande den blinde filosofen). Nu ser jag det. En kyligt klar hösthimmel lyser över nejden där... jag hör en klocka ringa in den frid, som övergår allt förstånd. Bär glädjen sällan nycklarna till Carmegons portar, så öppna de sig alltid för döden.

Medicinaren (sakta): En feberfantasi.

Filosofen: Men skön.

Erland: Tyst... tyst... det spelar nere i Weinstuben... ouverturen till Don Juan... det passar bra... musiken till vad jag nu skall berätta.

Medicinaren: Försök att sova.

— Porträttet här, det har legat i fiolen i snart tio år. Min ungdoms älskade... Annerl, Carmegons drottning.

Medicinaren: Vi ska ge honom ett kallt omslag.

Filosofen: Tyst.

— Annerl... det är en lång historia... invävd i så många andra. Men de andra äro till, för att du skall märka, att historien om henne är den fina och vackra. Hon var den gyllne tråd, som ödet slog in i min levnads trasväv. En kvinna ler emot dig, en kvinna viskar till dig: jag älskar dig... Du ler tillbaka och tänker: här är ödets gyllne tråd! I nio fall av tio tar du miste. Först när du från ett nu, då du står helt utanför livet och resfärdig väntar på Karons färja, betraktar det förgångna, vet du, vem hon var. Hon gick genom ditt rum som de andra; men sedan hon gått, var hon dock alltid där... Andra kvinnor smekte du; men när du smekte dem, bedrog du dem, kanske utan att veta det... ty du smekte henne. (Teologen in med en ölmugg i handen.) Därför gingo de ifrån dig, nervösa av den oro, som alltid kom över dig i deras sällskap. Dagslända flyger från blomma till blomma, längtande till natten, då sömnen kommer. Så också du. Ty hon var sömnen. Förtalet smög omkring dig och

kallade dig en Don Juan. Det tog du lugnt. Du hade kanhända liksom jag din särskilda mening om Don Juan. Och i så fall var det ingen skam att bära hans namn. Jag hörde inte ouverturen till hans saga för första gången i en operasalong, där parcketten inte ser i Don Juan något annat än den elegante förföraren. Jag hörde den en junikväll vid Alpensee i Bayern. Annerl och jag lågo i fjällslutningens ljunng. Hon bar en vit klänning, och där hon låg i ljunngen, var hon som en snödriva, som glömt sig kvar bland skogsblommorna...

Medicinaren: Han yrar.

Teologen: Och så omoraliskt.

Filosofen: Tyst.

— Är Don Juan omoralisk?! Om inte dessa sedlighetsapostlar funnes, vore livet mera rent och skönt... Redan de första satserna i Mozarts ouverture, denna sorgmarsch i galopp, teckna Don Juans bild, hans väsens själ. Jag ser en man med bleka drag och vemodsglans i ögonen, ett barn av människornas fridlösa längtan och tysta nöd, en broder till Den flygande holländaren och Ahasver, dessa de hetsades och lidandes älsklingar. Händer det någon gång, att ödet låter de tre mötas, då skall Don Juan kasta av den lyckande masken och gråta med sina bröder. De skola ropa efter döden, men han skall ej komma. Först vid den sista människans grav skola de se den längtade befriaren; ty så länge ännu en människa lider på vår jord, skola de leva, eftersom de äro barn av människornas oro. Det finns en sorg, det finns en nöd större än den, som klagar och gråter — det är den sorg, det är den nöd, som skrattar och gycklar. Hör ouverturen till Don Juan, och du skall höra den skrattande sorgen. Liksom Prometevs är den mänskliga intelligensens tragedi, så är Don Juan kärlekens. Bakom de dansande, glimrande tonerna i ouverturen till Don Juan höras vemodackorden, vagantens längtan till den kvinna, som förevigar en mans liv. I Don Juans liktåg gingo nog blott prästen och dödgävarn...

Teologen: Bara dödgävarn.

... Inga sånger sjöngos, ingen klocka ringde för hans själ. Svart låg kullen, utan blommor. Men stormade aftonvinden — nog gick den stilla förbi hans grav. Skälvt ännu ett visset löv i tarpilens krona — nog fällde hon det på hans grav. Don Juan vilar mitt inne i Kärlekens Pantheon; han är de älskandes älskade, ty hans väsen är kärlekens eget väsen, skämtande oro och skrattande sorg... Var det inte så, min Annerl? min högsta fröjd... och min bittraste sorg... Nu vill jag sova.

Medicinaren: Han yrade.

Teologen: Vi få hoppas det.

Filosofen: Ingen vet. Det är för övrigt en sekundär fråga. Jag vet bara, att hans karaktäristik av Don Juan också var en karaktäristik av Berlin, av Tyskland, av hela världen just nu, detta stora Invalidernas hus. Skrattande sorg. —

Erland vaknade icke mer.

Då majmorgonen bröt in, stodo alla studentinvaliderna kring hans dödsbädd.

Hans drag präglades av en stor glädje... »Jag hälsar dig, du gudarnas fagra nejd, där min ande får bo, och kamraterna vänta mig!»

GUNNEMAR VANDRAREN.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

BARNKURS I BARNAVÅRD

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

(Forts.)

JAG HAR FÖRUT, NÄR JAG PÅPEKADE, hur barnen lära sig att tala, anmärkt, att barnen »taga efter» de storas ord och att de därvid efteräpa icke endast de vackra orden utan även de fula. Så är det också med allt, de se sin omgivning göra och låta och detta långt fram i barndomsåren. Detta må utgöra en maning för föräldrarna att redan från barnets tidigaste dagar ständigt hava i tankarne att skona detsamma för alla onda och fula intryck. Detta vill med andra ord säga, att föräldrarna redan före första barnets födelse böra noga betänka detsammans välfärd och söka skapa den fullaste och skönaste harmoni omkring barnet, så att det, när det fullväxt går ut i livet, måtte kunna medföra en stor fond själsjämvikt och barnomslycka.

Länge behöver man ej leva, förrän man får det bestämda intrycket, att de barn, som komma från lyckliga hem, där barnomsåren förlupit i harmoni, också i sin framtid förbliva lyckliga, harmoniska människor och likaså, att uppfostran i hem, där split och osämja ständigt råda, aldrig giver ett gott och varaktigt resultat.

Föräldrarnas enighet — en viktig sak vid uppfostran.

Första grundvillkoret för uppnående av ett gott resultat av barnens uppfostran är alltså det, att föräldrarna inse, huru stor betydelse det har, att de själva äro överens både med avseende på barnens ledning och uppfostran och med avseende på allt annat i livet. Det går ej att komma till gott resultat, om föräldrarna uppfostra på sinsemellan olika sätt och att den ene tillåter, vad den andra förbjuder och vice versa. Barnet är nämligen redan mycket tidigt logiskt och konsekvent och kan icke förstå ologiska och inkonsekventa tillsägelser, men upptäcker snart, om fadern eller modern äger någon av dessa egenskaper och inrättar sig därefter. När en moder t. ex. flera gånger förbjuder en sak och så i trötthetens tecken ger efter för barnets upprepade böner, har barnet kommit till klarhet om att för att nå ett mål gäller det endast att be och be, »mamma tröttnar nog så småningom att neka mig».

När barnet är litet, gäller det således främst att skydda detsamma från alla skrämmande och alla fula intryck, att med konsekvens och logik behandla detsamma men också att egna det den ömmaste kärlek, så att barnet känner, att det hos sin mor och sin far har sina bästa vänner i världen. Redan i den tidigaste barndomen kan uppfostran gå ut på att inskräpa sanningens och lydnadens stora betydelse och härvidlag spelar omgivningens eget uppträdande den största roll, ty barnet märker instinktivt, om någon annan syndar t. ex. mot sanningens bud. Endast genom att från uppfostrans början inskräpa sanning i barnets förhållande till föräldrarna, kan man få barnet att för framtiden älska sanningen och att sky lögnen.

När barnet hunnit längre fram och den bokliga uppfostran skall taga vid, blir plikt-

uppfyllelsen ett av uppfostrans mål. Endast genom en stark plikt-känsla kan människan väl fylla sitt värv här på jorden, och detta gäller på vilken plats hon än blir ställd i samhället.

Jag vill således som uppfostrans mål sätta sanning och plikt-känsla i första rummet men glömmen därför ej alla andra goda egenskaper, som det också gäller att inskräpa hos barnet.

Undersök, varför ett barn skriker, innan Ni agar det!

När jag talade om småbarnens skrik, yttrade jag, att jag, i samband med några

ord om barnens uppfostran, skulle beröra de något äldre barnens skrik och detta därför, att behandlingen därav är en viktig del av barnens uppfostran. Hur ofta får man icke vara vittne till, att barnen behandlas illa, när de skrika. Utan att taga reda på orsaken giver man esomoftast barnet kroppslig tillrättavising, när det i stället skulle hava tröst och uppmuntran? Hur ofta får man icke se, att barnet ryckes i armen och får en häftig tillrättavising, när det endast snubblar på gatan eller icke noga ser upp? Huru ofta få icke barnen bannor, när de komma och klaga på andra barns åtgärder och detta även när de klagande hava hela rätten på sin sida? Av allt detta får barnens instruktiva rättsmedvetande hårda stötar, som icke gå spårlöst förbi och grundlägga misstro till föräldrarnes eller vårdarinnans rättvisa och sanningskärlek. Mitt råd är därför det, att även när frågan gäller äldre barn, söka utforska skrikets orsak och söka bortskaffa denna. Här ligger ingen uppmuntran till pjunk och mjäkighet, varav barnens karaktär endast tager skada, utan endast uttryck för den enklaste rättvisa, som även barnen kunna hava fordran på att komma i åtnjutande utav.

Myter om tandsprickningen.

Låtom oss nu gå över till det enligt den stora allmänhetens enhälliga uppfattning viktiga kapitlet om tänderna! Det är ju allmänt bekant, att var enda kvinna av äldre generation har den bestämda uppfattningen, att tandsprickningen framkallar sjukliga symtom, men det torde också vara känt, att all världens barnläkare numera fullständigt avvisa tanken på tandsprickningens förmåga i den vägen. Det är emellertid rätt så förklarligt, att de gamla i denna fråga hava en felaktig uppfattning. Vi skola längre fram visa, hur tandsprickningen upptager en tidsperiod av närmare 2 år, från 5—6 månaders ålder till långt fram i 3:dje levnadsåret. Under denna tid är ju tändernas framkomst det enda nya, som visar sig, i allt annat hänseende äro de späda barnen fullkomligt lika de fullvuxna, om storleken fränses. Det är därför ej så märkvärdigt, att man sätter alla de sjukdomssymtom, som uppträda under de första levnadsåren, i samband med tandsprickningen. Den moderna barnläkekonsten har emellertid visat, att sambandet mellan tandsprickningen och de olika sjukdomssymtomen alls icke existerar och att alla de symtom, som uppgivas bero på tändernas genombrott, hava andra och mera naturliga orsaker.

Nu borde det egentligen hava föga eller intet intresse, om allmänheten i detta såsom i så många andra hänseenden har en oriktig uppfattning, men tyvärr är det icke så. Genom att allmänheten antager tandsprickningen vara den verkliga orsaken till så gott som alla de sjukliga symtom, som uppträda under barnens första levnadsår, försummas mycket ofta att utforska den verkliga orsaken och att inleda den riktiga behandlingen.

(Forts.)

MAJSÅNG.

Nu är det vår igen. Det gamla, unga allvädret livets spira tar på nytt.

Bland brustna isar lösta vågor sjunga och frost till knopp och blom är åter bytt.

Och detta under, som vi borde dyrka på knä, med knäppta händer varje gång uti naturens stora tempelkyrka, där aldrig en predikan blev oss lång, det ta vi mot, som om det intet vore. Det är nu en gång så — och därmed punkt.

Men blev en gång blott vintern kvar med Bore, då tog man nog ej saken mer så lugnt.

Tänk, vilken tro ändå vi kunna äga i det som blivit regel! Aldrig än det fallit någon in att överväga den frågan: Om ej våren kom igen?

Visst kommer den. Det är ju klart och givet, den kommer lika visst som dag och natt, att krossa dödens makt och väcka livet, och ge åt alla av sin skönhets skatt.

Det tro vi, det. Men ändå kan det hända att modlöst tvivel gnager på vårt bröst, att vi mot tidens många skuggor vända vår blick och mena mörkt: det finns ej tröst.

Det skymmer som till sorgenatt för världen.

Ah ja — men har det inte gjort så förr? Och livet, livet gror på alla gården. Och våren, våren klappar på vår dörr.

I hoppets skira dräkt han står framför oss, med vågslag, fågelsång och solväckt blom.

Om ej till trosbekännare han gör oss, hans är ej skulden till vår fattigdom.

O, under, ljusa under utan like, giv dina skatters mängd åt varje sinn! Slå porten upp, o konung, till ditt rike! Vår, fagra vår, släpp hela världen in.

SIGRID ELMBLAD.

BECKERS Maltinktur och Malpapper

Osvikligt skyddsmedel mot mal.
De hålla ärligt vad de lova.

A.-B. WILH. BECKER - STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG. ESTER. EN NUTIDSROMAN

AV ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖFBERG.

(Forts.).

FRU ERLING SADE INTE VAD NI hette, men sedan jag en tio minuter iakttagit de närvarande damerna var jag på det klara med att ni var ni! För en stund sedan fick jag Harald att berätta mig litet om vem ni är och varifrån ni kommit, och det förklarar för mig, det intryck ni gör här!»

»Jag?» sade Ester helt oöverlagt, och önskade nästa minut bita av sin tunga — »vad gör jag för intryck här?»

»Jo, som en folkvisa bland arior och kupletter», svarade Eliasson, och såg öppet och gott ned mot henne.

Snart voro de inne i ett livligt tankeutbyte om föreningsväsende och ungdomsvård, som doktorn slutligen avbröt med att säga: »— Nu är jag kanske ändå för ohysat egoistisk, fröken Lyckhammer dansar väl?»

»Åhjo —, egentligen gärna. Fast härnere blir det bara en och annan boston, ty att ha det rytmiska uttrycket för min livsglädje gemensamt med vilken negerclown som helst, kan jag inte förlika mig med. —»

»Kan man då aldrig få se er doktorinna?» sade Vanda senare då de flesta gästerna troppat av. Både hon och Ester märkte, att det frimodiga, pojkaktiga uttrycket i hans ansikte försvann och ersattes av ett annat, varmare och innerligare men dämpat av en viss sordin.

»Nej, Gabrielle kommer just aldrig ifrån därhemma. Hon har så litet hjälp i sitt hushåll och så ha vi ju fem stycken småtingar. Men se här!» Med synbar stolhet tog han ur plånboken ett fotografi och räckte dem, och Ester stod helt andlös och såg på det, så länge det möjligen kunde gå an.

Som Gabrielle där satt med en liten rundlemmad gosse i knäet och aningen av ett leende i munvinklarna, verkade porträttet

som en reproduktion efter en Murillos madonna. Det var sannerligen drag så klasiskt mejslade, att det var en lätt sak för en mans kärlek att retuschera dit det skimmer av verklig själ, som fattades. —

Pelle Velandér följde som vanligt Ester hem, men väl inkommen stod hon kvar i tamburen med kläderna på och väntade att han skulle hinna ur synhåll. Då gick hon åter ut, gick och gick, tills hon var ända ute på landsvägen, där stora, tysta flingor, vinterns första, började falla omkring henne. Först efter ett par timmar kom hon hem, och somnade med håret ännu vått av smältande snö. —

I maj tog Ester en vacker examen, och bröt på allvar upp från Uppsala. Hon blev erbjuden en anställning vid biblioteket, men avböjde den. Ej en dag mer av sitt liv hade hon råd att ägna åt livlösa böcker, hon ville ha en uppgift, bestänkt av verklighetens friska bränningar, helst något socialt, men annars gärna en lärarinnebefattning. Först reste hon nu direkt hem till Dalarna i avsikt att tillbringa denna sommar oavkortad i barndomshemmet. Hennes lilla svägerska ämnade inom kort göra henne till faster, och under sådana förhållanden kunde de båda gamla vara i behov av hennes hjälp och omvårdnad.

Diamant-Anders var nu sina 89 fyllda och mor Marit 86, men man kunde gott kalla dem jämförelsevis obrutna. Väl stodo hos gubben högerhandens fingrar stela och krokiga och dugde ej mycket till men han läste var kväll, och det utan glasögon, både länsstidningen och sin postilla.

Och Ester fann det, för varje gång hon kom dit och ju äldre hon blev, allt ljvligare därhemma. Ej på månader hade hon känt sig uppfylld av en sådan tillförsikt och ro som när hon nu första aftonen låg i sin vita säng och som i barndomens

kvällar betraktade rullgardinens herdlandskap.

På det stora kristningskalaset, som Thomas i sin vilt uppslupna fadersglädje ställde till, träffade hon många gamla bekanta som hon nu ej sett på flera år, och alla sade de: »Ester, hon är sig alldeles lik, hon, och inte har hon blivit ett smul stram heller av det myckna studerandet.»

Varje lördagseftermiddag och ibland ännu oftare, gick hon till sina gravar. På Harrys födelsedag band hon honom en blåklintskrans, lik dem de båda gjort till majstången första sommaren hon var hos dem, men när hon lade ned den, kunde hon ej avvisa denna tanke: Är detta verkligen allt vad livet unnar mig av kärlekslycka?

Så en dag i augusti, fann hon i en tidning, vilken hon blott köpt som lösnummer nere vid stationen, följande annons:

Anspråkslös lärarinna, som vet sig trivas på landet, får mot fritt vivre plats i läkarefamilj i S-Norrland att undervisa två barn på lägre stadiet. Övrig tid disponeras för egna studier, men äger den företräde, som är villig något ägna sig åt ortens sociala upplysningsverksamhet. Svar till doktor Tord Eliasson, Österala.

Utan något längre betänkande skrev Ester sitt svar, men när hon skulle släppa brevet i lådan blev hon ett ögonblick stående frågande: Är detta nu en viljeyttring av mig själv, eller flyttas jag blott av ödet, såsom handen flyttar pjäserna på schackbrädets rutor?

Inom några dagar hade hon jakande svar, och det bestämdes att hon skulle komma den 15 september, ett datum, som dock, till följd av att barnen Eliasson fingo scharlakansfeber, blev drygt två månader framskjutet.

(Forts.)

TIO ÅR HA I DAGARNA FÖRFLUTIT Sedan August Strindbergs död. Folkvandringen ut till diktarens grav, Dramatiska teaterns minnesföreställning och andra åminnelsehyllningar vittnade hur djupt hans gärning nu hunnit tränga ned i nationens medvetande.

Det torde i detta sammanhang ha aktualitetens intresse att påpeka den från Bokförlaget Nutiden utgivna boken "Strindberg. Liv och diktning" av Erik Hedén. Det är en monografi, som genom sin oväld i omdömet och klarhet i analysen äntligen ger den helhetsbild av diktaren vi länge saknat.

Det är sant att Strindberg i sina egna verk har karaktäriserat sig mera träffande och djupare än någon biograf kommer att kunna återge honom. Men här är i varje fall bilden tecknad mera överskådlig, mera sammanträngd än vad läsningen av hans mångtusensidiga produktion kan frammana.

Doktor Hedén har ej skytt mödan att från gräns till gräns genomtränga den hart när urskogsmäktiga vegetation av idéer, tankar, drömmar och hugskott, som heter August Strindbergs skrifter. Han har gjort det med forskarens nit men också med berättarens glädje att få skildra sina intryck. Från kapitel till kapitel växer människan Strindberg ur sin diktnings mark, man möter honom både i hans storhet och förnedring, tro och tvivel, styrka och yamakt. Ehuru bokens författare delar sin granskning rättvist mellan skalden och hans verk, och det väldiga i Strindbergs diktning stundom är nära att taga andan från läsaren, liksom alla hans förlöpnings dessemellan kyla av ens beundran, förefaller det som om människan Strindberg till sist trängdes i förgrunden. Vilken gruva för psykologen är ej denne sällsamma ande, som samtidigt var så överskyggande stor och så ömkligt liten, övermänniska och plebej i en person! Det blir fram-

SPALTEN OM
BÖCKERNA

tidens litteraturhistorici förbehållet att helt klarlägga August Strindbergs psyke, men dr Hedéns bok med dess många fina och skarpsinniga utredningar bildar i varje fall en viktig dossier att söka sig hän till vid problemets lösning.

Vad som ökar bokens värde är skildringen av den miljö vari Strindberg levde och av hur tidens hela idéliv reagerade inför eller anslöt sig till den hetblodige vägröjaren och bildstormaren.

Ett stort antal bilder, däribland flera unika porträtt, äro inströdda i texten.

*

Haga från tjugarkonungens tid till våra dagar av Waldemar Swahn heter en smakfullt utstyrd volym, som i dagarna utkommit från P. A. Norstedt & Söners förlag. Haga — det korta namnet med de två ljudrika vokalerna har en säregen klang för svenska, speciellt stockholmska öron. Ekot av Gustaf III:s intima fester, av Bellmans och prins Gustafs skönaste toner väckes till liv då Haga nämnes. Men platsen är också andantet i den naturens pastoralsymfoni som heter Stockholms omgivningar. Medan den närgränsande staden ävlas och larmar, håller idyllen hov därute. "Jordens oro viker", som den på andra sidan landsvägen gravlagde psalm-sångaren sjungit, och därför slumrar också den

unga kronprinsessan fridfullt i hägnet av Brunnsvikens sprött klingande vågor och det stilla orgelbruset i Hagaparkens trädkronor.

En gammal kungsgård som denna förtjänar att beskrivas i en stämmingsrikare form än vad de vanliga turisthandböckerna prestera, och Waldemar Swahns Haga-skildring förenar saktligheten med den lyriskt kåserande tonen.

I det orienterande kapitlet Tjugarkonungens Haga citeras landskapstecknaren J. K. Linnerhielms "Bref om Haga" med dess i sirlig stil hållna beskrivning av stället, och vidare rekapituleras för läsaren Cruzenstolpes i "Morianen" ypperliga sommarbild från Haga, där Bellman och Lidner sjunga i parken och den förre för sitt välförhållande av Gustaf III på stående fot utnämnes till hovsekreterare. I kapitlet "Skönhetens furste" skymtar läsaren den älskade bilden av prins Gustaf, medan ett annat kapitel ger en inblick i änkehertiginnans av Dalarna fridfulla liv i det Gustavianska lustslottet. Detta är blott några antydningar om det för övrigt på historiska och personhistoriska fakta rika innehållet, vartill ansluter sig ett antal vackra interiörer och exteriörer av slottet och dess omgivning.

I ett förord säger författaren det vara sin avsikt att på liknande sätt ge skildringar från andra lustslott i stockholmsnejden. Idén är god och förtjänar att fullföljas.

*

"Mors Dag". Ett urval ur svensk diktning av Maria Louise Gagner (J. A. Lindblads förlag) föreligger i andra upplagan. Urvalet omfattar sånger och prosastycken över temat modern av flera av våra främsta och populäraste skaldar. Det lilla häftet är en antologi i miniatyr och en öm och fin hyllning på Mors dag.

E. H—N.

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet
Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

Carl Peter

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

DEN "SOCIALA RÄTTFÄRDIGHETEN" OCH SKOLREFORMEN

AV LEKTOR HJ. ALVING.

I DEN DISKUSSION OM SKOLKOMMISSIONENS förslag till enhetsskoleorganisation, som sedan ett par veckor pågått i pressen och annorstädes, har den sociala rättfärdighetssynpunkten ofta framförts. Det har framhållits, att med det nu gällande systemet hela samhällsklasser — i stort sett — äro utestängda från möjligheten att få se sina barn på den plats i samhället, som mångas anlag skulle berättigat dem till.

Gent emot detta kunna göras och ha gjorts åtskilliga invändningar.

För det första den, att för det goda läshuvudet det alls inte varit eller är någon omöjlighet att från någon av folkskolans högre klasser ta sig över till någon av läroverkens lägre. Våra läroverk ha i alla tider kunnat uppvisa talrika lärjungar, som kommit in på denna väg. Första och eventuellt även andra klassens kurs i tyska — som utgjort den största svårigheten — ha dock inte varit något oöverstigligt hinder, när, som sagt, det goda huvudet funnits. Och den omständigheten, att vägen inte varit alldeles banad och jämn utan erbjudit en del hinder, har i själva verket utgjort den bästa säkerheten för att ett önskvärt urval verkligen måst äga rum. En skollärares omdöme om en lärjunges kapacitet kan — hur säkert det än i allmänhet är — stundom av en eller annan omständighet vilseledas. Mindre sannolikt är det, att mecenaten i hemssocknen åtar sig en skyddsling utan rätt stor säkerhet för hans gåvor. I alla tider ha också begåvade torpar- och statarsöner funnits bland dem, som de svenska läroverken varit stolta över.

Nu — enligt skolkommissionens förslag — kommer visserligen vägen från folkskolan till den högre skolan att vara bekvämare, dock, väl att märka, endast för lärjungar bosatta i samhällen med folkskolor av "de bäst utvecklade typerna. Men flertalet av våra lantbarn bo icke i sådana samhällen. Detta har varit en andra invändning mot talet om att portarna till våra högre skolor nu skulle slås upp, för alla. En och annan har kanske undrat, hur pass intresserade våra bönder — som ju dock inte äro alldeles berövade den dygd, som italienerna kalla *il sacro egoismo* — kunna vara av en reform, varav fördelarna synas mindre beröra dem än t. ex. industriens arbetare och med dem liksituerade lager.

En tredje invändning som icke minst i läroverkslärarkretsar har värtaliga företrädare, är den: är det verkligen någon sådan förmån att få komma in i den högre skolan och genom den ut i samhället? Se på dem! Vad blir det av de flesta av dessa, som någon dag i den underlösa månaden maj eller juni under mer eller mindre musikaliskt jubel störta ur skolan ut i livet? Om några år äro de allra flesta av dem gnisslande kuggar i det stora statsverksmaskineriet. — Mak-

Hj. Alving.

ten, äran och härligheten vinnas numera på helt andra vägar än dem, som studentexamen i de flesta fall leder in på. Och även till ett blygsamt välstånd äro numera — i normala tider — utsikterna större ute i det praktiska livet.

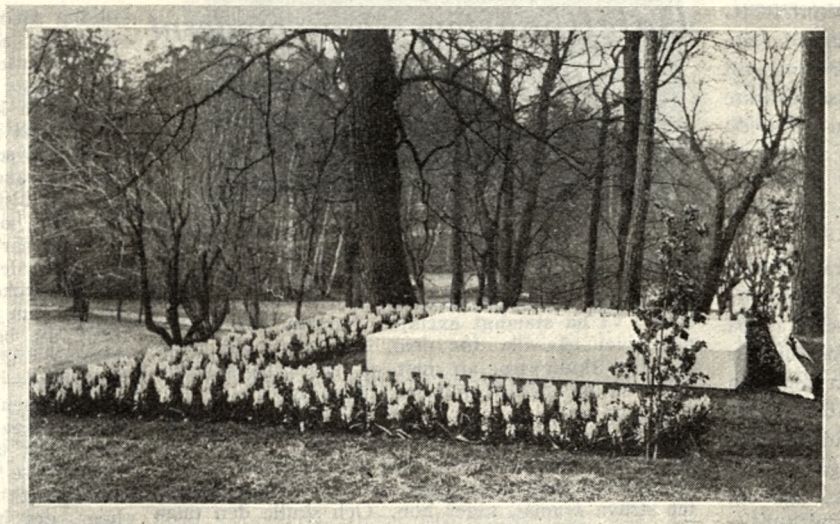
Säkert kunna än fler invändningar göras mot talet om enhetsskolans betydelse för förverkligandet av drömmen om den sociala rättfärdigheten. Och mer vägan- de än dessa synas de invändningar vara, som från en del håll — och icke minst från de mest kompetenta — uttalats med hänsyn till såväl folkskolans förutsättningar som bottenkolan som till dess egen välfärd. Stockholms stads förste folkskoleinspektör har helt nyligen offentligen uttalat, att det är med bävan han motser de uppgifter, som nu äro på väg att föreläggas de skolor, vilkas styresman han är. Och han har också pekat på de faror, som dessa nya uppgifter innebära för folkskolans eget arbete. Skall nu också den få sin »studentexamen» och dess lugna arbetsgång avlösas av jäkt och examensplugg på grund av lärarnas begripliga ärelystnad att se så stor procent av sina klasser som möjligt kvalificerad för den mellanskolan (realskolan), som blir stadiet mellan folkskolan som botten och gymnasiet som topp.

Utan tvivel ligger det åtskilligt eftertänkligt i dessa invändningar, även om det på den senast antydda kanske med någon rätt kan svaras, att den moderna folkskolans arbete inte skulle bli enbart lidande på att det finge ett bestämt mål att inriktas på.

Om trots dessa och andra betänkligheter bottenkoletankens vänner alltjämt hålla fast vid denna tanke, så kan det naturligtvis sägas, att deras sätt att tänka är vad man med ett tämligen ungt men ofta användbart och än oftare använt ord kallar känslotänkande. Nu är det måhända inte så absolut avgjort, att känslotänkandet under alla förhållanden är så föraktligt. Historien torde kunna uppvisa ett och annat exempel på att känslan lett både individer och folk mer rätt, än den kyligaste eftertanke kunnat göra. Frågan är, om den känsla, som vill blanda sig i tänkandet, är en sund och riktig känsla. Och enligt min mening är känslan av otillfredsställelse med folkskolans nuvarande ställning i vårt samhälle berättigad. Obestriddigt är visserligen, att dess ställning nu är en helt annan än för bara ett par tiotal år sedan, men någonting av fattigskola låder ännu vid den i de bättre situerade samhällsklassernas ögon. Frågar man ett föräldrapar ur medelklassen, varför de nödvändigt vilja underkasta sig den uppoffringen att hålla sin för studier måhända mindre bekväma dotter i en dyrbar privatskola, då folkskolan står dem fritt till buds, så skola de visserligen svara, att det är för de kunskaper, som meddelas där, i främmande språk m. m. Det kan synas djärvt att tvivla på att detta alltid eller ens i allmänhet är den förnämsta orsaken till att den dyrbarare skolan väljes. Säkert är i alla händelser, att en vida starkare drift än kunskapsörsten är driften att tillhöra en på ett eller annat sätt — ofta måhända i grund och botten rent illusoriskt men dock — privilegierad klass. Att detta är en samhällsligt sett ganska värdelös drift, och att bottenkolan är ägnad att motverka dess alltför starka utveckling, synes obestriddigt.

Men kommer folkskolan att vinna på att den från en klass-skola blir en hela samhällets skola, så komma den högre undervisningens anstalter att göra dels samma vinst och dels ännu en. Det har ovan framhållits, att i alla tider den högre skolan i vårt land — till skillnad från de flesta andra länder — i icke obetydlig omfattning rekryterats av begåvningar ur de torftigaste hemmen. Detta är obestriddigt och ett av de vackraste dragen i vår lärda skolas historia. Men lika obestriddigt är tyvärr, att flertalet av våra läroverksalumnier icke fått sina gratisplatser i statens undervisningsanstalter genom ett dylikt »naturligt urval» utan helt enkelt på grund av föräldra-nas förmögenhetsvill-

(Forts. sid. 535.)

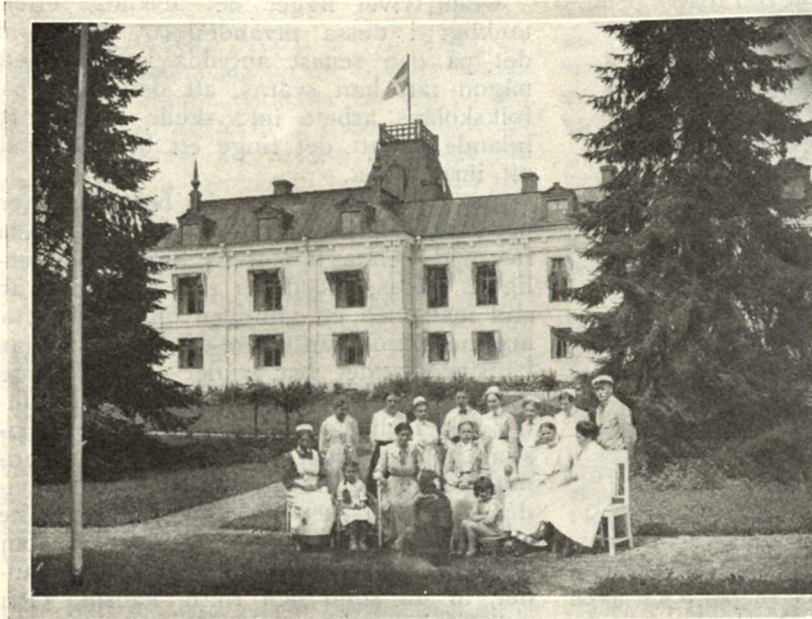
Kronprinsessans grav vid Haga. Graven med fältet av vita hyacinter runt omkring, de susande trädkronorna ovanför och den glittrande viken nedanför företer en sällsynt fridfull anblick. (Ivar Claesson foto.)

Vid **Dålig Matlust, Blodbrist** och därav följande trötthet och nervositet använd järnmedicinen Idozan. Idozan är framställd efter läkarevetenskapens nyaste fordringar och med **5-dubbel järnhalt**, jämfört med andra dyl. prep. Ger genom sin höga järnhalt och utmärkta sammansättning överraskande resultat, samt **blir billigast att använda**. Utmärkt välsmakande. Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN
Skadar ej tänderna.

FRÅN FRÖKEN TAMMS FOGELSTAD

SOM I SOMMAR BLIR PLATSEN FÖR EN SAMHÄLLSKURS FÖR KVINNOR.

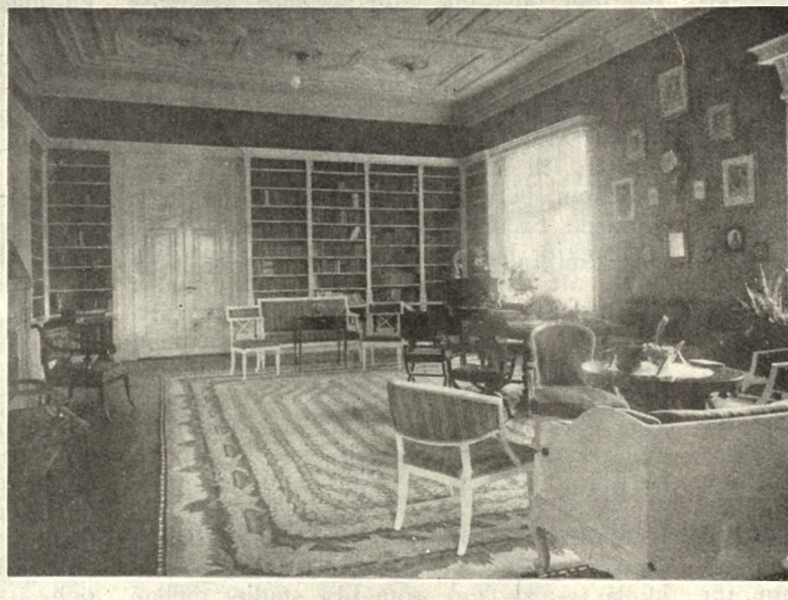
Fogelstad. I mitten fröken Tamm.

Matsalen på Fogelstad.

EN AV DE KVINNOR I vårt land, som minst tala om sig själva och samtidigt äro bland de av andra mest omtalade, är säkert ledamoten av riksdagens andra kammare, fröken Elisabeth Tamm på Fogelstad i Södermanland. Hennes uppträdande i riksdagen har gett andra och större kretsar samma intryck av lugn vederhäftighet som det hela hennes hembygd har av sin kommunalnämnds vice ordf.

Fröken Tamm hör som bekant till vårt lands väl egentligen icke så få kvinnliga godsägare. Redan tidigare har hon på sitt Fogelstad bjudit gästfrihet åt deltagare i sociala o. a. kurser. Nu under juli månad kommer hon att härbärgera föreläsare vid

Biblioteket på Fogelstad.

och deltagare i en samhällskurs för kvinnor. Kursen är avsedd att vara ett led i arbetet att göra kvinnorna lämpade för att intaga den plats i samhällsarbetet som nu står öppen för dem.

Kursen börjar 10 juli och pågår till 6 aug. Deltagarna komma från alla delar av riket från Luleå och ner till Ystad. Vi visa här några bilder från den vackra egendom, som under de nämnda veckorna kommer att bli deras hem.

Bland föreläsarna må nämnas fru Emilia Broomé, som med fröken Tamm delar ämnet medborgarkunskap, fröken Kerstin Hesselgren, med ämnet socialpolitik, doktor Ada Nilsson, som talar om samhällshygien, och fröken Honorine Hermelin, som föreläser över ämnet historisk statskunskap. Övningar i muntlig och skriftlig framställningskonst komma att ledas av fru Gerda Lundequist och fru Elin Wägner.

EN MYCKET PRAKTISK OCH FÖRNUFTIG dam berättade i ett sällskap, att hon ämnade låta utbilda sin lilla flicka, en graciös sex-åring, till dansös. I den mycket borgerliga kretsen väckte det en smula förvåning: "dansös, men kära du — — —!" Men modern log och sade, att för en flicka med anlag åt det hållet vore dansösens yrke utmärkt, ett yrke med möjligheter. Tänk på Jenny Hasselquist, sade hon.

Den förnuftiga moderns förnuftiga framtidsplan rann mig i minnet, när jag såg de unga damer ur Svenska baletten, av vilka några presenteras på vår första sida. Ty vi äro ju så praktiska nu för tiden, att även när vi se en skönhetsyn som den dessa unga trollade fram, kommer det för oss något om yrke, framtidsmöjligheter och sådant. Och hade den nyss nämnda, högst förnuftiga modern hört *Carina Ari*, en av de presenterade, tala om sitt yrke, så hade hon säkert blivit fullt nöjd.

— Kanske finns det ännu de som tro, att danskonst är något som närmast har med varieté att göra, säger fröken Ari. Och kanske tro de, att vi dansöser föra ett särskilt glatt eller lössläppt liv. I så fall ta de miste. Redan vårt arbete är

Balettkonsten som modernt yrke för moderna kvinnor.

så fordrande, att det kräver allt av oss. Men — säger folk kanske vidare — äro inte ni, som redan i barnåldern komma ut i teaterlivet, särskilt utsatta för frestelser? Jag vet inte, om vi äro det mer än andra, men ett vet jag: vi få mer än de flesta upp ögonen för vad de frestelserna innebära. Vi ha ständigt exempel framför oss på hur det givet går illa för dem, som bära sig dumt åt. Jag skulle tro, att just på vår bana kan karaktären bli stälsatt som på få andra.

Många blivande dansöser börja ju sin utbildning redan vid 6-års-åldern. Fröken Ari började vid 9 års ålder. — Men det är ju först vid 12-års-åldern, som man själv börjar riktigt medvetet sträva framåt, säger hon. Och skulle den unga adepten småningom visa sig inte rätta till — ja, då är hon ju så ung ännu, att hon kan kasta om.

Det är ett oerhört krävande arbete, det är sant. Det förstär man redan, när man hör, att vid minsta, för åskådaren inte skönjbara oriktighet i kroppens ställning under dansen, kan det bli en

olidlig smärta. Och t. ex. den spanska dansen, som Svenska baletten visar prov på — och som utgör kvintessensen av all dans, säger fröken Ari — den måste hela tiden utföras med en liten för åskådaren knappt märkbar böjning av knäna, som är oerhört ansträngande.

Det är sexton unga flickor, som äro med i den ifrågasvarande balettensemblen: de yngsta 17—18 år och de äldsta en 22—23. Alla äro stockholmskor, och alla bo de under sin vistelse här i sina hem. — Och när vi äro ute, i Paris o. s. v., säger fröken Ari, leva vi som i en flickpension — — —

När fröken Ari sade detta, kom jag att tänka på en dam i det där först nämnda sällskapet, som hade att berätta något rysansvärt om en dansös hemma i Ulricehamn. Hon var bestämt litet gammaldags — vilken hon? frågar ni — ja, kanske både damen och dansösen. Den nutida — jag höll på att säga tidsenliga, och det hade kanske varit ett riktigt uttryck — dansösen är en kvinna, som av kallese och under hårt arbete utbildat sig för sitt yrke. Hon är modärn: hon håller arbetet högt, det hårda arbete, som ligger bakom varje verkligt skönhetskapande. Hennes bana är en av dem, som för flickor — och det alltså även ur de bildade klasserna — kunna komma att bjuda stora möjligheter.

T.

NERLIENS
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33
Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

för Vår och Sommar Bomullstyger för Edra klänningar och blusar.
Prover sändas. . . Preciserat * Gardiner och Möbveltyger för Edra bostäder.
godhetsfullt vad Ni önskar. * Allt handväft, slitstarkt, ljus och tvättäkta.
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

BLAND SNÖVULKANER OCH EUCALYPTUS

En typisk bild av den yppiga vegetationen på Tenerife, »den lyckliga ön».

En stämningsfull pelargång i La Lagunas tekniska institut.

En av de 128 floder som sönderskära Tenerifes klippiga kust.

Tre av landets döltrar bland agaver och jätteaktusar.

TENERIFFA, PÅ SPANSKA TENERIFE, är den största bland Canarieöarna, med åtta svenska mils längd samt en högsta bredd av fyrtio mil. Dess form liknar närmast ett skulderblad, med den bredare delen riktad mot sydväst, den smalare mot nordväst. Pico de Teide, den alltid snötäckt vulkanen med 3.760 meters höjd över havet, reser sig ungefär mitt i den bredare delen. I förbigående vill jag nämna att urinnevånarna, Guanches, med Teide mena helvetet, bebott av Gayota, djävulen, som därifrån sände ut sina förödande lavaströmmar, under det att Achaman, den gode guden, satt på den solbelysta toppen ovan molnen, därifrån han så gott sig göra lät sökte hindra den ondes ofog.

Hela Teneriffa är i övrigt ett ytterst kuperat bergland med i havets brant stupande sidor, allra brantast på den n. v. spetsen vid Cap Anaga, så att när man nalkas ön från Madeira tänker man ovillkorligen: nog var den portugisiska kronans skönaste juvel svår nog att klättra i, men det här ser ut att bli tio gånger värre. — Ty lodrätt ur havet höja sig klipporna 8—900 m., med delvis sylvassa toppar, delvis med formationer vilka lätt kunde tagas för medeltida borgar med tinnar och torn, om de ej voro så gigantiskt stora. Men sedan sänker sig landet till en slags sadelform mellan huvudstaden Santa Cruz vid östra kusten, över Laguna och åter ned vid Tacoronte på västra sidan, för att ånyo stiga utefter »Cordillera», vilken, delande sig i två armar, bildar de kedjor som omsluta Cañadas, den tolv kilometer i genomskärning hållande krater, från vilka diverse lavakäglor stiga upp, främst då el Pico själv. Ön avslutas

I La Laguna — Tenerifes trädgård — ser till och med ett allvarligt tekniskt institut poetiskt ut.

därpå med ett stort antal vulkaner, åter otillgänglig i högsta grad.

Sammanlagt (jag har räknat dem på kartan) sönderskaras kusternas klippbarriärer av 128 små floder, samtliga utfallande i havet, om somrarna torra, om vinter och vår forfarande strömmar, »barrancos», vilka i den lösa lavan skurit ned raviner och hålgångar, liknande bråddjup, vilka sannerligen ej underlättade promenaderna. Teneriffas kornbod och trädgård utgöres av Lagunas högslätt, visserli-

gen 360 m. över havsytan, men innefattande en areal på vid pass hundra kvadratkilometer odlad mark i allra högsta växtkraft, ehuru sällan eller dåligt gödslad. Men klimatet medför här ganska mycket regn, varjämte vatten i massa ledes i Slevadas, öppna, ofta milslånga rännor, från Cañadas och Pikens glaciärer.

Från Santa Cruz går varje timme ett litet elektriskt tågsätt upp till högslätten, delvis utefter en djup ravin, slingrande i zig-zag för den första ganska branta stigningens skuld. Snart ligger staden så gott som nedanför ens fötter, en liten dockstad ett par hundra meter längre ned, med sina bruna kyrktorn, vita hus och gröna parker. Färden går vidare genom vidsträckt åkrar, till stor del besädda här liksom i Spanien med årtor och böror, vilka nu vid nyåret stå i blom. De lämna 3—4 skördar om året. Tomater tyckas dock vara de mest lönande, ty väldiga sträckor äro fyllda därav, varjämte kaktus av den bredbladiga, afrikanska arten i stora dungar lysa röda av sina välsmakande frukter. Här eller var en pittoresk villa, omgiven av dadelpalmer, och slutligen är man uppe på själva platån, bergen synas endast i fjärran, samt ha lämnat rum för kullar, terrassartade ända upp till toppen. En del byar och haciendor uppliva de så gott som trädlösa vidderna, vilka odlade och fruktbara sträcka sig åt alla håll.

Det var här uppe Guanches, de infödda, utkämpade sina sista strider med de inkräktande spaniorerna, anförda av Don Alonzo Fernandez de Lugo, vilken, efter flera års fruktlösa försök, med 700 man till häst samt 1.000 man till fots omsider besegrade öns 5.000 försvarare, av vilka 2.000 föllo, jämte

Utdöd trötthet, sömnlöshet och allehanda kraftnedsättningar är bästa hjälpmedlet en **Sanokapsel** dagligen. Bekvämast, angenämast och billigast medel för ernående av nerv- och muskelkraft, levnadsmod och arbetslust. Finnes å alla apotek och kemikalieaffärer.

två deras konungar, den av Taoro och den av Anaga. Det finns kvar en gammal egendomlig legend från denna batalj, som berättar att Dacis, dotter till kung Bencomo av Taoro, gömt sig före striden bland grenarna i ett lagerträd, som hängde ned över en källa. En spansk riddare hade blivit sänd ut att rekognoscera — Fernando de Castillo var hans namn — och då han törstig av värmen lutade sig ned för att läska sig med källans vatten, fick han däri se bilden av den underköna flickan. Kär vid första ögonblicket blev han efter slaget gift med henne, vilken även hon fattat omedelbart behag för den ståtliga spanioren. Att slå ihjäl pappan, gifta sig med dottern samt ärva hans ägodelar var den tiden ej så ovanligt. Ett gott och efterföljansvärt exempel härå lämnade redan Cid, Spaniens mångbesjungna nationalhjälte.

Spårvagnen är rolig att färdas på, ty det är mycket av folklivet man får se på den stora, breda landsväg varav den upptager ena sidan. Naturligtvis är där gott om bilar, dylika ha, omärande, efter fredsslutet för mycket billigt pris blivit spridda över hela världen, och Canarios, "de lyckliga öarna", ha ej undgått att få sin rikliga andel därav. I all synnerhet ha de enorma lastbilarna kommit till heders, och det är jag glad åt, ty de många branta backarna slita vanliga dragare i högsta grad. Emellertid finnas ännu dylika kvar, och måste ju finnas, ty bilarna kunna ju ej taga sig fram överallt, utan äro hänvisade till de få bättre vägarna. Man möter därför även hårt lastade, vaggande kameler med nedlåtande ehuru missnöjd min, kolossala kärror dragna av vanligen en stor och stark mulåsa mellan skacklarna samt två spända framför henne, eller fortskaffade med ett stretande fyrspann av samma djur, stundom även med ett par kor, stora som våra bästa svenska oxar, med öket fastbundet vid hornen, strax bakom åsnorna. Vidare små åsnor med stora, mycket stora bördor på ryggen, ofta också ägaren eller ärarinnan, samt dessutom många fotgängare av båda könen, mest bondkvinnor med kanske femtio kilos vikt på huvudet, halvspringande, barfota, barbenta, spånstiga, friska och välväxta. Äro de i sällskap med någon karl så bär denne alls ingenting, utan röker cigarrett på cigarrett.

Spårvagnen stannar vid en gammal kyrka, Iglesia de la Concepcion, efter att ha följt en lång, ganska snuskig gata. Massan av tiggande barn och krymplingar omringa genast främlingen och det första intrycket man erhåller av Teneriffas gamla för detta huvudstad är odelat obehagligt. I motsats till de flesta nya gekantskaper man gör här i livet vinner staden, fort och ofantligt, när man lär närmare känna den.

Vi börja förstås med att gå in i kyrkan. Påbörjad redan 1511, var den ganska vacker, med härligt trämosaiktak, varjämte vi lyckades upptäcka det vittberömda porträtt av evangelisten Johannes, vilket svettades fyrtio dagar under den varma sommaren 1648 samt sedan utfört andra underverk. Antingen nu somrarna blivit svalare, eller befolkningen mera kyrkligt kyliga, så ha i våra dagar såväl denna sannolikt något tröttande transpiration jämte de kanske än mer ansträngande underverken upphört. Viingo därför till katedralen, omgiven av en vacker park och små trevliga dammar med ankor. Där utföras inga underverk, varemot den är ett dylikt själv i skönhet och enkel, smakfull prakt. Påbörjad 1513 har den helt nyligen blivit fullbordad. Ståtlig, smacker, belyst av

solstrålar vilkas ljus dämpas av de härligaste glasmålningar, bildar dess inre ett av de mest symmetriska och tilltalande byggnader av denna art jag sett. Ett konstverk av allra högsta rang är själva predikstolen, av vit marmor huggen i diverse bildstoder och änglar, utförd i Genua 1767 av Jaisme. Inmurad i väggen, med en vapensköld vänd inåt kyrkan, vilar öns spanska erövrare Lugo. Egentligen ligger han även begravd också i ett särskilt kapell i la Consepsion. Columbi sista vilorum har jag träffat på två ställen i Habana, ett i Valladolid och ett i Sevilla, summa

KVÄLLAR PÅ PARKETT

SÄSONGENS MER ÄN VANLIGT TALRIKA gästspel fortsätta in i det sista. Kgl. teatern har provat tävlan med vårens farligt ljusa aftnar genom att engagera en tysk barytonist *Michael Bohnen* för de sista majveckorna. Han har sjungit *Mefistofeles* i "Faust", *Wotan* i "Valkyrjan", *Scarpia* i "Tosca", *Amonasro* i "Aida" och *Hans Sachs* i "Mästersångarna i Nürnberg". Ryktet om hans voluminösa stämma visade sig ej överdrivet. Som han tillika är en betydande dramatisk artist ha hans uppträdanden varit av intresse, utan att de därför förmått framkalla en större entusiasm. Han gestaltar sina partier med djärv ursprunglighet och avviker följaktligen från här hävdvunna uppfattningar av kända operahjältar. Den mest frapperande var onekligen hans *Scarpia*. Vi ha hugnats med åtskilliga varianter av den skurkaktige polischefen, men alla ha haft en yttre polityr, som i viss mån gett kanalen ett romantiskt skimmer. *Bohns* *Scarpia* blev i första akten en halvkomisk gubbe och i den andra en bandit av grov kaliber, som *Tosca* aldrig bort låta narra sig av. Sångpartiet sköttes ståtligt. Dock behöva icke våra egna framställare av rollen förlora på jämförelsen.

Om *Scarpia* gav prov på sångarens förmåga av grotesk karaktäristik fick *Hans Sachs* i hans framställning den gemytets värme och festivitas som utstrålar från hela dikten. Operan gick för övrigt glansfullt, och av publikens starka bifall att döma har ej *Offenbach* kommit den att avsätta *Wagner*. En verklig händelse utgör Svenska balettens uppträdande i Stockholm. Svensk illvilja och skadeglädje ha ju ej brustit i åtgärder, då det gällt att införa landsmännen nedsätta balettens arbete i utlandet, förtala och misstänkliggöra detsamma. Men så kom ungdomsskaran hit, modig och segerviss, för att rättfärdiga sig. Och framgången föll den i famnen som apelsinen i *Aladdins turban*.

Den första premiärens väl sammanställda program stimulerade omedelbart publiken till erkännande. De täspetsdansande genierna i *Chopinnumren* gävo visserligen intet nytt i fråga om koreografiska uttrycksmedel, det var en gård åt den gamla balett-traditionen från *Taglionis* dagar, men ögonfåglande genom de väl samstämda färgerna och rörelsernas grace.

"*Iberia*", en serie spanska scener, ägde en betagande realistisk skönhet i tanke och utförande; det blev till en hel dramatisk dikt av sydländsk lidelse och grandezza. Sällskapetets primadonna, *Carina Ari*, kunde gott ha tagits för en äkta Spaniens dotter, eldig, kattlikt mjuk med dolken i strumpebandet. Till detta kom *Steinlens* originella dekorationer, av vilka i synnerhet den verkningsfulla hamnbilden med skogen av master och tackling (återgiven å detta nummers första sida) gav en stark känsla av sydländsk hamn.

Den svenska balettpantomimen "De fävtiska jungfrurna" bildade programmets lyckliga avslutning. Denna av våra dalmålningar inspirerade balett präglades av en strålande humoristisk fantasi från början till slut. Enbart detta nummer visar vilken stor kapacitet hr *Jean Börlin* besitter som balettdiktare och vilken förlust det är för vår Operas balettkår att sakna honom som ledare.

Kurt Atterbergs vackra, på folkdansmelodier byggda musik och *Einar Nermans* roliga och effektiva dräkter kompletterade intrycket av förträfflig balettkomposition.

ARIEL.

C. A. C. LEWENHAUPT.

fyra. Må därför Lugo hava två, om han så önskar. Då väl emellertid de flesta sett katolska kyrkor, större eller mindre, med deras oflast synnerligen tilltalande arkitektur, deras praktfulla altaren, rikt snidade och förgyllda eller av framstående bildhuggare prydda sidokapell, deras sakristior, kapitelsalar samt rikedom på vad det bästa medeltidens eller nyare tidens guldsmedskonst kunnat åstadkomma, vill jag ej trötta läsarna härmed, jag vill endast påpeka att Laguna ej är vanlottat i det avseendet, och att timmar rinna som minuter vid besök inom de helgade väggarna, alldeles oavsett om man är katolik, lutheran, calvinist, buddahist, muhammedan eller annan hedning på ett eller annat sätt. Ty här möter man det som är starkare och ursprungligare än någon sekteristisk religionsform, människans gudaborna längtan efter skönhet.

I Spanien, i Europa över huvud, äro klosterren numera upphävda. I Laguna existerar ännu två, enbart för kvinnor, med sammanlagt bortåt ett åttiotal nunnor. Man kan få komma fram ända till de väldiga, täta gallegårdar som i kapellens dunkel gör dem nästan osynliga för de besökande, samt genom nätverket av järn få tala vid dem, stackars människor, som väl från yttervärlden medfört endast sorgliga minnen, och som tyckas nöjda med sin fångenskap. Munkarna äro ej heller alldeles utrotade, större delar av deras kloster, *Concento de San Francisco*, är dock inrett till kasärn åt några batterier. Jag fann emellertid åtskilliga heliga bröder i kåpa sitta belåtna och läska sig med de unga artilleristerna i f. d. refektoriet, vilket utan att egentligen byta karaktär omändrats till marketenteri.

Ehuru ej längre huvudstad, är Laguna dock allt fortfarande biskopssäte, med prelats palats av brun lava, med patien full av blommor, med arkader runt därom samt balkonger utåt gatan, en av de angenämaste, stilfullaste byggnader man kan se. En i vit marmor huggen adelsköld är infattad över ingången, och dylika funnos i övrigt på ett stort antal hus, utvisande att en del av staden sedan gammalt utgjort sätet för öns aristokrati. Oaktat sina förtjusande gårdar, sina pelargångar och blommor, stå de flesta av dessa i äkta spansk stil uppförda små slott till större delen oboboda under vintern — vilken liknar Sveriges somrar — för att när den varma årstiden inträffar åter härbärgera sina under oktober—april nere i Santa Cruz bosatta ägare.

Innan jag slutar måste jag omnämna *Concento de San Agustin*, numera förvandlat till universitet, med ett bibliotek på 20.000 volymer, ett slags museum samt en f. d. klostergård, vars växtprakt antagligen har lätt att draga elevernas uppmärksamhet från studier till naturens under. I de öppna gångarna som innesluta den sitta en hop papegojor och kakaduor, som äro glada att bli kliade i huvudet, och utanför kloster-, numera universitetskyrkan, en gammal tiggerska. I stället för mynt gav jag henne vid inträdet en halvrukt cigarr. När jag ånyo kom ut, lämnade hon den stolt ännu brinnande tillbaka, ehuru i skäligen förkortad form, samt anhöll om en slant för sitt besvär. Hon fick penningen, samt därtill även återstoden av cigarren vilket gjorde henne mycket glad, och följda av välsignelser anträdde vi återtag till spårvagnen från denna gamla egendomliga stad, moderna villor, inbäddad i välskötta trädgårdar samt alléer av högstammiga eucalyptusträd.

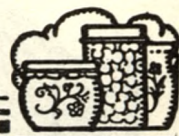
EN VÄLKOMMEN
PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
PRIS 10 KR.

Fullst. omarbetad och utvidgad.

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

NÅGOT OM PAJER.

EN AV DE SENASTE FÖRMIDDAGARNA I Iduns provkök var uteslutande anslagen till beredning av olika slag av pajer, närmare bestämt efterrättspajer. — Svenska husmödrar förknippa gärna ordet paj med något som är både ganska kostsamt och också besvärligt, vartill även sällar sig den åsikten, att paj skulle vara en mycket mäktig och hårdsmält föda. — Vad nu kostnaden angår, så är denna helt beroende på val av pajdeg och fyllning, eller m. a. o. vad som i England, pajlandet par preference, menas med "rich" eller "plain". Och vad besväret vidkommer är detta ofta mindre än vid mången ganska vanlig svensk efterrätt.

Pajer kunna göras öppna, helt slutna eller kunna de vara belagda med marängmassa. Fyllningen — här talas endast om pajer som efterrätt — kan utgöras av färsk, rå frukt, kompott på torkad frukt, enklare och finare krämer m. m. Standardpajen för alla är dock en gärna enkel, men dock välgjord äppelpaj, där fyllningen består av råa, saftiga äpplen av någon god och frisk sort, samt socker och kanel.

I England användes flera olika slag av pajdeg, såsom "kort" smördeg — d. v. s. sådan som ej blandar sig så mycket som vanlig smördeg — oäkta smördeg — sådan med kokt potatis uti — samt enklare eller finare mördeg. För dessa pajdeggar, vilken som nu tages, brukas ej alltid smör, utan merändels är detta blandat med gott ister — *pure lard*, som det benämnes — när inte detta senare, som ofta är händelsen, uteslutande användes. Prima växtmargarin är också mycket lämpligt, enbart eller smörblandat. Med det vanligen billiga pris, som f. n. är rådande på detta, så blir en paj, däri enbart växtmargarin ingår i degen, en mycket billig anrättning, särskilt på sommaren och hösten, då ju äpplen och plommon etc. också äro billiga. Men även nu, när rabarbern står i sitt flor i varje täppa, kan paj med rabarberfyllning anses som en ekonomiskt fördelaktigt rätt.

Här nedan följer nu beskrivningen på de pajer, som nyligen demonstredes i Iduns provkök, och som, gräddade i den lilla elektriska Thermaspisens förträffliga ugn, blevo både vackra att skåda och smakliga att äta. Samma pajdeg användes till alla pajerna, detta enär tiden ej tillät beredningen av flera olika degar.

RECEPT. (Eftertryck förbjudes.)

Ordinär pajdeg.

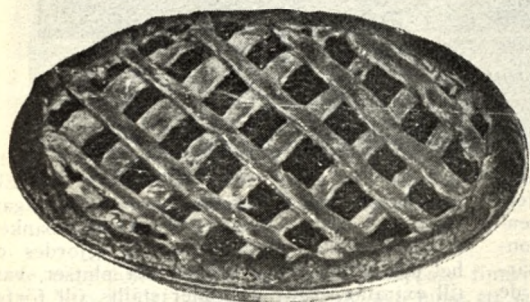
400 gr. mjöl, 1 struken tsk. jästpulver, 100 gr. smör, 100 gr. växtmargarin, 1 ägg, 4—5 msk. socker, kallt vatten.

Mjölet siktas och smöret, margarinet och sockret iblandas med fingerspetsarne tills blandningen blir som smulor. De tillsättes det vispade ägget samt så mycket kallt vatten att man får en deg, som låter kavla sig på bakkbordet. Degen inviras i en handduk och får vila en stund på svalt ställe.

Finare pajdeg.

400 gr. mjöl, 250 gr. smör, 2 äggulor, 1¼ dcl. strösocker, omkr. 8 msk. grädde (eller grädde och vatten).

Smöret röres med sockret tills blandningen är pösig, då äggulorna nedröres samt mjölet, omväxlande med grädden. Degen får vila på svalt ställe 2—4 timmar eller allra helst över natten. Dock bör

Rabarberpaj med rutverk av deg.

den ej stå på is, enär den då blir omöjlig att hantera.

Vardagens pajdeg.

400 gr. mjöl, 200 gr. gott isterflott, en nypa salt, 2—3 msk. socker, 5—6 bittermandlar, kallt vatten. Mjölet siktas och med fingerspetsarne inarbetas isterflottet, sockret, saltet och de rivna bittermandlarna. När alltsammans är som smulor, tillsättes så mycket vatten att degen blir lagom fast.

Obs! Degen får ej arbetas mer än nått och jämt så mycket att den gott håller ihop.

Alla tre ovanstående degar äro beräknade för två pajer, vardera räckande för 5—6 personer och då för s. k. slutna eller halvslutna pajer.

Rabarberpaj (för 6 pers.).

Deg: Halva satsen av någon av ovanstående degar. — Fyllning: ¾ rabarber (drygt), 2 dcl. socker, 1 liten tesked kanel, 3—4 msk. gott — helst ljust stötblöd, — 1 dcl. sultanrussin (kunna uteslutas), 1 liten msk. gott smör.

Degen utkavlas i omkr. ½ cm:s tjocklek och härmed beklädes en låg, vid form, helst en s. k. pajform av eldfast glas eller porslin. Degen bör gå ända upp till kanten. — Rabarbern, som bör vara spröd och ej förvuxen, sköljes, men skalas ej, och avtorkas väl, varefter den skäres tvärs över i knappt 1 cm:s tjocka skivor. Russinen sköljas väl, få avrinna på duk och läggas till rabarberskivorna, varefter det hela omblandas med sockret, kaneln och större delen av stötblödet. En rågad msk. av detta senare strös på degbotten. Rabarberblandningen packas tätt ned i formen, och betyder det ingenting, utan är tvärt om fördelaktigt om den ligger högre än kanten. Över fördelas smöret lätt i små spånor. Överst lägges så ett rutverk av utsporrade degrensor och runt omkring kanten lägges en ävledeles utsporrade degrema — eller en smal rulle — som väl fasttryckes mot kanten. Degen penslas med vatten, och pajen gräddas i ordinär ugnsvärme 50 — 60 min. Serveras i sin form, varm eller något avsvältnad, eller t. o. m. kall, och med vaniljsås eller vispad sockrad grädde.

Obs! Om den s. k. "vardagspajdegen" med isterflott användes, bör pajen helst serveras varm, i motsatt fall kan flottsmaken väl starkt göra sig gällande.

Citronpaj med marängslöja (för omkr. 6 pers.).

Deg: Halva satsen (knappt) av en av de ovanstående degarne. — Fyllning: 1½ dcl. strösocker, 1 dcl. mjöl, 1 liten knivsudd salt, saften av en hel och skalet av 1 stor citron, 2¼ dcl. vatten, 3 äggulor, 1 rågad tesked smör. — Marängslöja: 3 äggvitor, 1 dcl. strösocker, det rivna skalet av ½ citron.

Degen utkavlas och härmed beklädes en eldfast pajform. Degen bör gå så högt upp att den står ett litet stycke över kanten, på vilken, då av deg här är över, även en smal degrulle kan tryckas fast. Med gaffel pickas botten och sidor något så när tätt, varefter formen insättes i ugn. (Pickningen sker för att förhindra degen att allt för mycket höja sig under gräddningen.) När pajskorpan nätt och jämt är gräddad — den får på inga villkor vara brun — fylls den med följande kokta massa, vilken bör vara något avsvältnad: Mjölet och sockret blandas i en kastrull, det kalla vattnet tillsättes tillika med smöret, äggulorna, citronsaften och det rivna citronskalet. Blandningen sättes över elden och får under oavbruten vispning koka upp, då kastrullen genast avlyftes, och massan vispas tills den är avsvältnad. Den hålles då i pajskorpan, som i sin form insättes i god ugnsvärme. Efter c:a 10—15 min., eller då krämen är i bubbelstadiet (d. v. s. den småkoker) uttages formen försiktigt, och efter några få min. överbredes krämen med marängmassa, bestående av de 3 äggvitorna, slagna till hårt skum med sockret och det rivna citronskalet. Formen införes i den något avsvältnade ugnen och får stå till marängen antagit ljusgul färg eller omkr. 10 min. — Denna paj serveras ej förr än den är bra nog avsvältnad eller t. o. m. alldeles kall, och av denna anledning bör också en god pajdeg användas.

(Forts.)

IDA HÖGSTEDT.

IDUNS KÖKSALMANACKA.

28 MAJ—3 JUNI.

SÖNDAG. *Frukost*: Små fläskbiffar med stekt potatis; smör, bröd, ost, rädisor; kaffe eller te, vetekrans. — *Middag*: Avredd vårsoppa; färstek med legymer. Enkel savarin med kompott och vispad grädde.

MÅNDAG. *Frukost*: Spicken sill med potatis; löskokta ägg; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — *Middag*: Köttfärstimbäl med jordärtskockor, saftsoppa med klump.

TISDAG. *Frukost*: Långsamt brunstekta stångryttare med inlagda rödbetor och stekt eller nykokt potatis; smör, bröd, rädisor; kaffe eller te. — *Middag*: Kokt slätvar med enkel hollandaise och potatis; mannagrynspudding med lingon (eller saftsås).

ONSDAG. *Frukost*: Fisk- och legymsallad uti imiterad mayonnaise; smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag*: Ragu på färstek (rester) med potatis och grönsallad; rabarberkräm och mjölk.

TORS DAG. *Frukost*: "Varjehandalåda" (rester av köttfärstimbaler med äggstanning); smör, bröd, ost; kaffe eller te. — *Middag*: Imiterad kejsarsoppa med frikadeller; pannkaka med sylt.

FREDAG. *Frukost*: Stekt strömming med tomtsås och potatis; smör, bröd, kaffe eller te. — Bräckt skinka med spenat och potatis; rabarberkompott med havrebiskvier.

LÖRDAG. *Frukost*: Uppstekt pannkaka med lingonsylt, (löskokta ägg); smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag*: Ungnstekt gädda med gräddsås, potatis; kall uppsjält majzenpudding med saftsås.

RECEPT.

Avredd vårsoppa (för 6 pers.). — I medelstor palsternacka, 1 knippa färska morötter, ½ lit. jordärtskockor, 1½ hekto spenat, 1½ à 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl, omkr. ½ lit. spad från grönsakerna (drygt), omkr. 1 lit. efterbuljong, 2 dcl. gräddmjölk, salt, vitpeppar, socker. — *Till avredning*: 1—2 äggulor, 1 knapp dcl. tjock grädde.

Palsternackan skrapas och skäres i fina strimlor, vilka få koka en stund i litet saltat vatten innan de skrapade och i tjocka skivor skurna jordärtskockorna iläggas tillika med de skrapade, halvrade eller fyrdelade morötterna. Spenaten rensas, sköljes väl och skäres tvärs över i omkr. 1 cm:s breda strimlor, varefter den får koka 10 min. i litet saltat vatten. — Smöret och mjölet sammanfräsas, grönsakspadet, och den kokande gräddmjölken och buljongen påspådas småningom, och soppan får under vispning koka några min. Grönsakerna iläggas, och soppan avsmakas med kryddor. Äggulorna vispas jämte grädden i soppskålen, och soppan ihålles under vispning. Serveras varm.

Enkel savaräng (för 6 pers.). Drygt 1½ dcl. strösocker, 2 stora eller 3 små ägg, 2—3 msk. smält smör eller växtmargarin, 3 dcl. (140 gr.) mjöl, 1 tsk. jästpulver, drygt 1 dcl. grädde. — *Till lag att genomdränka kakan med*: 1½ dcl. socker, 2½ dcl. vatten, 2—3 msk. punsch eller arrack (eller omkr. 3 dcl. god fruktsaft). *Garnering*: vispad grädde, kompott av färsk eller torkad frukt (eller sylt).

Äggen och sockret röras i 20 min. Det smälta, avsvältnade smöret tillsättes. Mjölet siktas med jästpulvret och nedröres omväxlande med grädden. (Forts. sid. 537.)

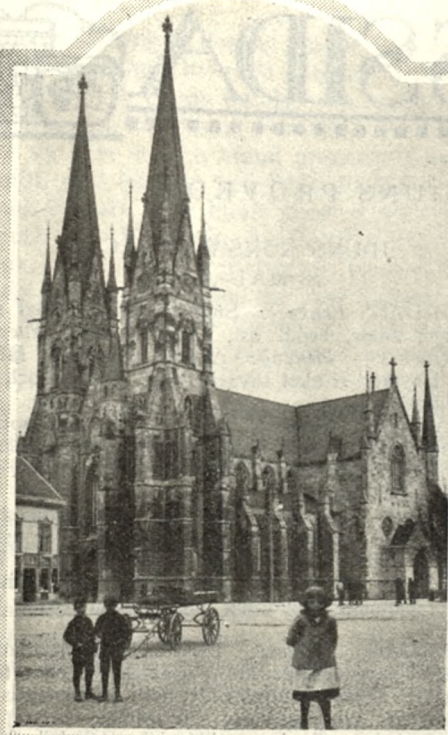

Citronpaj med marängslöja.

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

Skara domkyrka.

Interiör av Husaby kyrka.

Lidköpings gamla rådhus, fordom ett jakt-slott, tillhörigt Jakob de la Gardie.

Lagman Lumberts gravhög i Vånga. Lumbert var den gamla västgötagalagens förste upptecknare.

Hornborga sjön, Sveriges namnkunnigaste fågelsjö.

Interiör av slottskapellet i Leckö slott.

Apostlagrottan vid Råbäck.

Kyrkan och läroverket i Lidköping, där konferensens förhandlingar hölls.

DEN 22 OCH 23 MAJ SAMLADES REPRESENTANTER för Sveriges, Norges, Danmarks och Finlands turistsammanslutningar, cheferna för dessa länders statsbanor, representanter för pressen m. fl. till stor turistkonferens i Mariestad. Bland ett hundratal särskilt inbjudna deltagare märktes även de svenska stats-, utrikes- och kommunikationsministrarna, landshövdingarna m. fl. Konferensen öppnades i Mariestads real-läroverks högtidssal måndagen den 22 maj, varefter följde besök i Mariestads kyrka, föredrag av d:r R. Söderberg om "En turistfärd inom Skaraborgs län" och av byggnadsrådet, professor S. Curman om "Ströv-

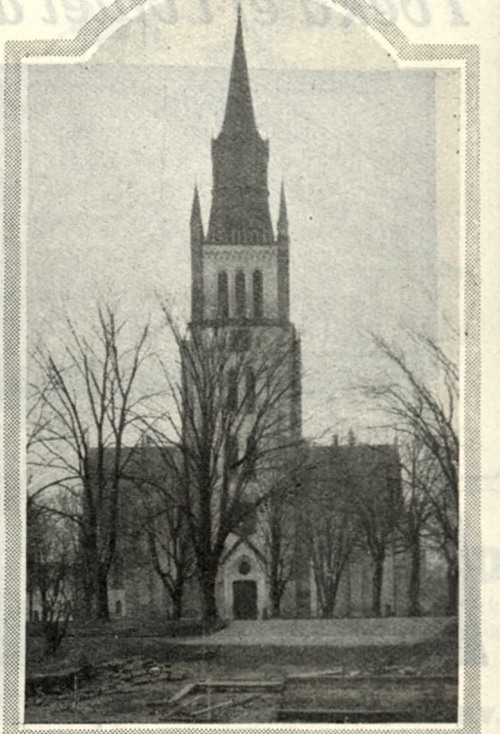
tåg bland Skaraborgs läns byggnadsminnen". Samma dag gävo landshövding och fru Ekman lunch i residenset för konferensdeltagarna och Vätterns turisttrafikförening bankett å stadshotellet. Påföljande dag gjordes en hel del utflykter till minnesrika platser, var-till extratåg, båtar och biler ställdes till förfogande. Deltagarna, som delat upp sig i flera avdelningar för avläggande av besök å de platser — Lidköping, Leckö, Husaby, Råbäck m. fl. minnesrika och för naturskönhet kända ställen — som kunna ha det största intresset, samlades till sist i Skara, där en gemensam avskedsmiddag gavs. Någon lämpligare plats för konferensen

Gunnar Wennerbergsbysten i Lidköping.

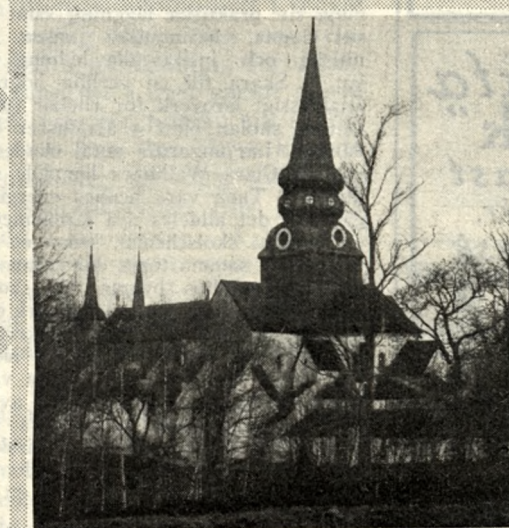
Leckö slott.

Kyrkan i Lidköping.

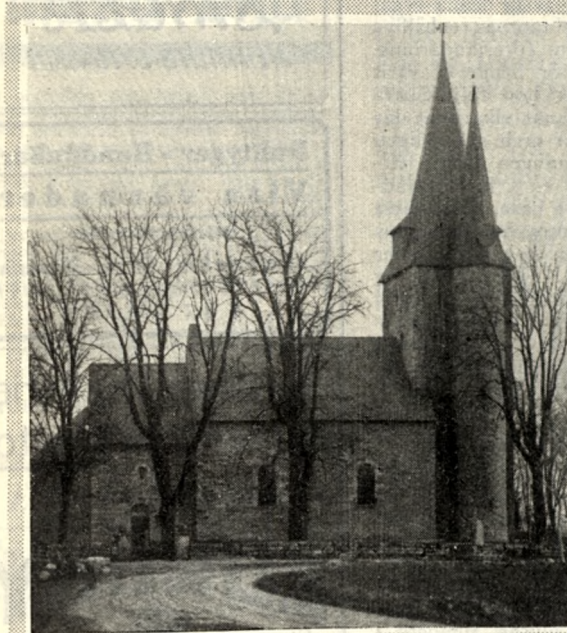
St. Sigfrids källa vid Husaby.

Varnhems klosterkyrka.

Lidköpings prästgård, där Gunnar Wennerberg föddes. Till vänster synes den ek-skalden vid sex års ålder planterade.

Husaby kyrka.

torde näppeligen kunna uppletas. Knappast finner man i hela landet någon annan ort, som inom ett så jämförelsevis litet område sluter så mycket fagert och skönt och som har att uppvisa en sådan myckenhet av gamla minnen. Utrymmet medger icke här att i ord beskriva allt detta minnesrika, men det torde heller icke behövas då bilderna tala för sig själva.

(Fotografierna tagna för Idun av Gustaf Ewald.)

Olof Skötkonungs kammare i Husaby kyrka. I förgrunden synes bl. a. den 1000-åriga biskopsstolen.

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiatvål

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad endast
Konfekt 4.70 kr.
Marmelad per ask

till landsorten fraktfritt 5:20 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & CO

Flaggan i topp!

Vid behov av flaggor begär vår priskurant och prov å duk.

Vi tillverka YL-LEFLAGGOR av prima krontduk. "STORMFLAG."

GÖR" av bomullsduk med tvinnad varp och "PRIMAFLAGGOR", starka och prisbilliga.

Vårt fabrikat tvenne gånger prisbelönt. Alla färger äkta och måtten lagenliga. OBS! Priserna betyd. lägre än i fjol. EKELÖF & SVENSSONS flaggfabr., Karlstad 4.

JÄGERS DOPPVÄRMARE

300 watt Kr. 9.—
450 " " 10.50

OBS! Nedsatta priser.

JÄGERS ELEKTR. AKTIEBOLAG
ESKILSTUNA

Då Ni vill ha något riktigt gott, skaffa Er då en påse

THULE

Dessert- & Likör-praliner.

Clara Wallmark 75 år.

75 ÅR FYLLDE DEN 26 MAJ FRÖKEN Clara Wallmark, f. d. föreståndarinna för den högre flickskolan i Skara.

Sedan Clara Wallmark vid helt unga år genomgått kgl. seminariet för bildande av lärarinnor, hade hon först några år anställning i ett par familjer, men blev sedan fäst vid den Hallska skolan i Göteborg. Sitt egentliga verksamhetsfält fick hon emellertid i Skara. En s. k. högre skola för kvinnlig ungdom bildades där år 1878 och plats som denna skolas föreståndarinna erbjöds då åt Clara Wallmark. Till föreståndarinna var hon också synnerligen lämplig genom sin mångsidiga begåvning, sin praktiska läggning samt ej minst genom sitt lugna, harmoniska väsen. Under hennes nitiska och insiktsfulla ledning utvecklades skolan i Skara till en verklig högre flickskola: ett åttaklassigt läroverk för flickor (ursprungligen omfattade skolan blott 5 årsklasser över de förberedande). Lärjungarnes antal ökades år från år och var, då Clara Wallmark lämnade skolan, nära tredubblat. Tack vare hennes energiska ansträngningar fick det alldeles nya läroämnet huslig ekonomi en plats på skolschemat, sedan en särskild byggnad uppförts å samma tomt, där redan år 1884 ett prydligt läroverkshus byggts för skolans räkning. I detta senare hade Clara Wallmark en boställsvåning, där hon ordnade år sig ett vackert hem, som alltid stod gästfritt öppet för hennes medlärarinnor och för hennes andra mycket talrika vänner. Värderad och avhållen blev hon alltmera av arbetskamraterna; av lärjungarne omfattades hon städse med värn och tillgivenhet. (I särskild tacksamhetsskuld till Clara Wallmark stodo de lärjungar, åt vilka hon under terminerna gav ett hem och en moderlig vård).

Då fröken Wallmark fyllt sextio, begärde hon efter 30 arbetsfyllda år sitt entledigande. Styrelsen, som väl ej ansåg sig kunna avslå denna begäran, beviljade den oaktat lärarinnornas enhälliga uttryckta önskan att få behålla sin föreståndarinna.

De år, som sedan följt ha för henne ej varit sysslolöshetens. Med intresse har hon följt Skara flickskolas vidare öden; har emellanåt vikarierat där och åt många av skolans lärjungar givit synnerligen eftersökta privatlektioner. I föreningen Skara barnvård, som genom inrättande av en s. k. barnträdgård sökt omhändertaga de mindre barn, vilka eljest skulle haft sitt tillhåll på gatan, intog hon från dess början en ledande ställning. Hon har även under en följd av år varit ordförande i Skaras förening för Kvinnans politiska rösträtt. Därjämte har hon sysselsatt sig med litterärt arbete. Så har hon utgivit en värdefull biografi över sin far, den i vår litteraturhistoria bekante P. A. Wallmark och verkställt flere översättningar av skilda slag.

I. X.

Äkta Spetsdepöten, Linnégatan 38, har öppnat en rikhaltig värutställning som bör intressera alla, som ekipera sig för sommaren. Utom diverse slag av läckra spetsar, som äro affärens specialitet, såsom ovanligt vackra fileter, rocospetsar från Rapallo, ryska spetsar med det typiska bandmotivet o. s. v. finner man aparta rumäniska blusar, jumpers i ovanligt fina färgställningar och till billiga priser, barnklänningar i voile och crêpe med små broderier och mycket annat. Bland de nedsatta varorna märkes broderad dubbelbred voile för 4 kr. metern till klänningar och underkläder, och bland modenyheterna vackra crepeklänningar med originella "rosor" av små rynkade remsor, utförda i själva tyget.

Andra dragningen å Svenska Staten premieobligationslånen 1921 äger rum i nästa månad. Ännu osålda obligationer säljes hos Riksgäldskontoret, postverket, banker och övriga kommissionärer.

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 39.

Korsetten "SPIRAL"

Bästa hälsokorsett, av extra 1:ma dräll eller jaquard, försedd med helt böjbara spiralfjädrar o. planschetter, vilka omöjligt kunna brytas av.

Priser från 10:— Kr.
Obs! Oombärlig för alla husmödrar.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.
74-78 Drottninggatan 74-78
STOCKHOLM

SINGER
HEMMETS SYTTASKIN

Duktyger - Handdukar
Vita vävnader

till fabrikspriser

Almedahls Förs.-Magasin
OBS! 55 Kungsgatan 55. OBS!
GÖTEBORG

**Gardiner, Draperier
Dukar och Mattor**

sommarförvaras och tvättas kemiskt hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

PARAMINT PASTILLER

FÖRORDAS AV LÄKARE.

Vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid epidemier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Radiant

är ett ytterst elegant och slitstarkt Tvättmedel lämpligt för **Damblusar, Klänningar, Pyjamas och Herrskjortor.**

"RADIANT" är lätt att tvätta och stryka, krymper ej och bevarar — även efter tvätten — sitt eleganta utseende.

Övertyga Eder alltid om att Ni erhåller äkta "RADIANT". För underhålliga efteråpningar varnas. — Äkta vara bär alltid namnet "Radiant" tryckt på stadkanten av tyget.

"RADIANT" framställs i såväl enfärgad som mönstrad vara och säljes till det fastställda priset

kr. 9:50 pr meter.

Äkta "RADIANT" finnes i rikhaltig sortering, mönster och färger

i Stockholm hos:

- A.-B. Brunkebergs Manufaktur-Magasinet.
- A.-B. Freja Magasinet.
- J. F. Holtz.
- A.-B. John V. Löfgren & C:o.
- Aug. Magnusson A.-B.
- Herm. Meeths A.-B.
- A.-B. Nordiska Kompaniet.

i Göteborg hos:

- Axel Gillblad & C:s A.-B.
- Eduard Wahlbom & C:o.
- Varuhuset Vollmers-Meeths.

i Malmö hos:

- Aktiebolaget Ludv. Lindgren.
- Olof Perslows Efttr.

"MORS DAG"

det omtyckta lilla häftet, som de senaste åren utgivits till sista söndagen i maj och blivit så allmänt uppskattat, har även i år utkommit. Innehållet utgöres denna gång av ett urval ur svensk prosa och poesi, lämpligt för uppläsning på Mors dag. Urvalet gäller den svenska litteraturen alltifrån Geijer och Atterbom fram till Dan Andersson och Ragnar Jändel och att det skett med smak och förståelse för ändamålet, därför svarar lektor Marie-Louise Gagners namn.

Ehuru omfånget är dubbelt så stort som föregående år, nämligen 32 sidor, är priset det oaktat satt så lågt som till 50 öre.

"MORS DAG" BÖR FINNAS I ALLA HEM!

Rekvireras i bokh.

J. A. Lindblads Förlag, Uppsala.

Crème Odalisk

ger torr och ojämn hy ungdomlig charm. Pris pr burk kr. 3:— och 5:—.

Nederlag:

PARFYM, JONNY JOHNSON, Hamng. 2, Sthlm
Till landsorten mot postförskott.

STÅLRESARMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko
Obs.! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Den "sociala rättfärdigheten".

(Forts. fr. sid. 521.)

kor eller samhällsställning. Nu är det visserligen obestriddigt, att det att vara begåvad med ett socialt välbeläget hem är också ett slags begåvning och sannerligen icke den värdelösaste. Hur mycket lättare har inte den att finna sin plats i en viss samhällsklass, som alltifrån födelsen tillhört den, än den, som kommit in utifrån! Och även i skolan har pojken från det burgna eller bildade hemmet åtskilliga fördelar framför underklassaren. Men i stort sett har detta rekryteringssystem på ekonomiska eller sociala i stället för individuella grunder icke varit till fördel för våra läroverk. Då dessa och deras undervisning kritiserats, så förbises alltför ofta, hur lärarnas arbete försvåras av den alltför stora procent av mer eller mindre obekväma överklasspojkar, som tack vare privatlärarens hjälp äro i stånd att släpa sig med genom klasserna. Det framhålles gärna, att dessa mindre dugliga skolpojkar sedan ute i livet ofta visa sig så mycket duktigare, medan skolljusen ofta aldrig lysa mer än i skolan. Någon tillförlitlig statistik till belysande av denna fråga torde inte vara utarbetad. Det må alltså stå fritt att misstänka, att den duglige skolpojken i regeln också blir en duglig karl, även om relationernas och andra gynnsamma förhållandens medvind, som ute i livet spelar större roll än i skolan, inte för honom till så belysta platser. Och kan den förverkligade bottenskolan medföra, att den ovan karakteriserade skolpojkestypen blir mindre talrikt företrädd i läroverken, så har den redan därigenom givit någon ersättning för de svagheter med vilka det lärjungematerial, som den kommer att föra fram till den högre skolan, kan väntas vara behäftat.

Den påtagligaste sociala orättvisa, som enhetsskolan skulle bringa ur världen, är dock den, som ligger däri, att — fränsett flick- och samskolornas helt naturligt mycket begränsade antal frielevplatser — en begåvad och medellös flicka icke haft möjlighet att få den billiga undervisning som t. ex. hennes bror haft lätt tillgång till. För en framåtsträvande familj med t. ex. två, tre eller fyra begåvade döttrar har detta varit — och är ju ännu — en högst kännbar sak. Ett trettonårigt fruntimmer av min närmaste bekantskapskrets yttrade härvid om dagen det övertygade ordet: »Nu när vi ha rösträtt, är det inte för mycket, att vi får gå i lika billiga skolor som pojkar.» Och det synes vara obestriddigt.

Nu torde, såväl beträffande pojkar som flickor, den invändningen göras: Varför skola alla begåvade studera? Det behövs väl begåvning också på andra banor än de studerande. Denna invändning är mer skenbart än verkligt berättigad. Saken är ju den, att när man för korthetens skull talar om begåvade och obegåvade, menar man i allmänhet för studier begåvade och obegåvade. De som vi i skolorna stämpla som obegåvade, äro ju ofta praktiskt begåvade i hög grad. Det som gör dem obekväma i skolan är ofta det, att deras fantasi inte räcker till. Den räcker endast till för sådant, som ligger inom deras personliga intressens räckhåll, men utanför detta område bli de slöa. Men de högre skolorna avse ju att utbilda förutsättningarna för på ett eller annat sätt ledande ställningar ofta i det allmänna tjänst. Och intresset för det allmänna — res publica, det helas bästa — förutsätter fantasi; förmågan att vara med, känna och vilja även utanför de egna fördelarnas snäva krets. Att vi av gammalt här i Sverige för

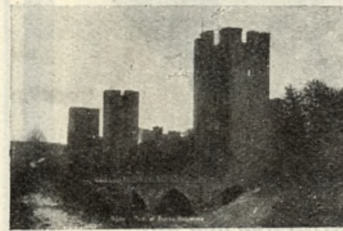

Glöm ej att beströ Edra vinterkläder med **Pereat-insektspulver** innan Ni hänger undan dem.

Ni kan då vara säkra att de icke bliva förstörda av mal. Erhålles i alla välsorterade Färg- & Kemikalieaffärer.

GENERALREPRESENTANTER:

A. SANDSTRÖM & C:o - GÖTEBORG

Tillbringa Edra ferier å

GOTLAND

Besök **VISBY**. Nordens märkligaste medeltidsstad. Lämpligt mål för skolresor.

Upplysningar genom

TURISTBYRÅN, VISBY.

Formamint

TABLETTER

döda bakterier i mun och svalg och **SKYDDA MOT SMITTA**

Rekommenderas av över 10.000 läkare

Fås på alla apotek och drogaffärer.

FYRTORNETS APTITBITAR, VINGASILL GOURMANDSILL

FINASTE RÅVAROR. — BÄSTA KVALITET.

Rationell

sammansättning och vetenskaplig kontroll vid tillverkningen av Tomtens Tvättpulver gör delssamma till effektivaste tvättmedel.

Sommarlov

ILLUSTRERAD SOMMARTIDNING FÖR BARN,

har utkommit.

Lärorikt och trevligt innehåll. Vackra och roande illustrationer i trefärgstryck.

Tidningen är mycket lämplig att utdelas vid skolväxlingar och söndagsskolfester.

Priset är 30 öre. Skolor erhålla tidningen för 20 öre, då ett större antal tages på en gång.

Evang. Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag, Stockholm 3.

*Tänk vad Mor är snäll, vad Mor är rar!
I sin omsorg för vår hälsa, som hon har,
och för att glädja oss, och glädja far,
Kanolds Monark-hon ger oss alla dar.*

**KANOLDS
Monark
CACAO & CHOKLAD**

Av **SANGALLA** the rekommendera vi våra kända märken "PEKOE SOUCHONG", "IMPERIAL", "ORDINARY" i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

En härlig efterrätt.
Frukt med makaroner.

150 gr. makaroni, smala stänger, brytas i korta bitar, kokas mjuka i saltat vatten och läggas på sikt att avrinna. 1 msk. mjöl och 1 tsk. smör sammanfråsas i en kastrull, ½ liter uppkokt mjölk tillsättes småningom och smeten får ett gott uppkok. Kastrullen lyftes från elden och 3 äggulor nedröras en i sänder. Litet citronskal och socker tillsätts efter smak. De väl avrunna makaronerna nedblandas i smeten och denna får sjuda över elden, tills den tjocknar. Den avlyftes och får avsvälas. Frukten upplägges högt på en skål och makaronerna där-
- omkring. -

Härtill användes *Svenska Makaroni* liksom till alla makaronirätter, de äro minst lika goda som de bästa utländska.

**JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT.
MEN DE MÅSTE VÄRA MOGNA**

Recept gratis!

Tillskriv
The Banana Company A.-B.
Norrländsgatan 16 - Stockholm.

en hel del platser i det allmännas tjänst ha överdrivna fordringar på skolkunskaper är en sak för sig. Detta är förresten numera inte så mycket ett fel i våra författningar som i den allmänna åskådningen. När t. ex. för en del blygsamma skrivarsysslor i staetns tjänst studentexamen ej längre av staten fördras men av de enskilda verken föredragas, så är detta en yttring av social fåfänga, som bör motarbetas.

En överklänning till gamla blusar.

VAD SKALL MAN GÖRA MED ALLA GAMLA vita sommarblusar, nu när "blus och kjol" är omodärna? Jo, sy en överklänning som ovanstående bild visar. Den kan göras i frotté, musslin eller vilket tyg som helst, och fasonen passar såväl gammal som ung. Mönstret, som ställts till Iduns förfogande av fru B. Lidbäck, kan erhållas mot insändande av 60 öre i frimärken till Mönsteravdelningen, Iduns Redaktion, Stockholm.

Två moderna och lättsydda ungdomsflickklänningar.

Gurli och Mona.

DET ÄR TVÅ FÖRTJUSANDE SOMMAR-klänningar med avgjort elegant men ändå enkelt snitt, som Sländan i dag presenterar Iduns läsarinor. I sommar, då handbroderiet mer och mer användes på klädeklädnad, är det en stor fördel att få sin efter mått tillklippta klänning försedd med mönster till det broderi, som skall pryda den. Genom att sedan själv sy den och brodera det lätt utförda trädstynsbroderiet skaffar man sig för ett

NYHET.

Med
"P L O M B"
(lagligt skyddat)
lagar Ni själv

sko- el. galoschulan på 2 min. för endast några öre lika lätt som Ni med en stång lack förseglar ett brev. "Plomb" är slitstarkt och elastiskt som läder samt släpper ej igenom någon fuktighet. "Plomb" finnes i de flesta välsorterade detaljaffärer i Stockholm till ett pris av Kr. 1.25 pr paket.

HANDELS- & INDUSTRI A.-B. BAVARIA
Mälartorget 15, STOCKHOLM.
Tel. för order Rt. 15014.
Återförsäljare antagas.

**KÖP
TANGENS
GARDINER**

Gravvårdar
Bröderna Styrenius
Stenhuggeri A.-B.
VÄSTERVIK
Priskurant på begäran.

**Bara
14
dagar**

återstå av den tid vår prisnedsättning å c:a 10,000 böcker pågår.

Rekvirera genast!

Prisnedsättningskatalog gratis och franko på begäran.

**Diakonistyrelsens Bokförlag,
Stockholm.**

Mot blodbrist och allmän svaghet

Ferrin

Bästa Järnmedel,

Utmärkt stärkande.

BALANSMOTORN
ARCHIMEDES

hävdar fortfarande
sitt anseende såsom
marknadens främsta
utombordsmotor.
Pris från kr. 475.—

Aktiebolaget Archimedes
Sundbyberg

Kejsar-Borax

Det bästa toaletmedel.

Björkboms Maltextrakt

är ett utmärkt kraftnäringssmedel för barn, sjuka och konvalescenter.

Maltextrakt med kalk har särskilt visat sig lämpligt som botemedel mot eng. sjukan.

Maltextrakt med järn eller järn och kina är ett utmärkt medel vid blodbrist och allmänna svaghetstillstånd, då järn erfordras.

Obs! Detta järnmedel är ej stoppande och ej skadligt för tänderna o. dessutom välsmakande o. hållbart. Fås på alla apotek.

Nyhet: Björkboms maltextraktkarameller i askar à 1:25 kr. Synnerligen välsmakande!

Björkboms Maltextraktfabrik är flyttad till apoteket "LEJONET" i Malmö.

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A/B NYA BLÅ HAND

Bodar:

HOLLANDAREGATAN 13
Allm. Tel. Norr 46 33

BIRGER JARLSGATAN 7
Allm. Tel. Norr 125 09
Riks Tel. 53 73

BRÄNNKYRKAGATAN 2
Allm. Tel. Sö. 334 39

HORNSGATAN 170
Allm. Tel. Sö. 301 35

ANNA WALHJALT
Skolvägen, Älfsjö.

Postadress: Liljeholmen.

billigt pris en elegant och modern klänning. Man slipper också därigenom ta sin tillflykt till de maskinbroderade plaggen, vilka ju i alla fall aldrig kunna mäta sig med de handbroderade.

"Mona" är av vit voile klippt i kimonoform. Framstycket går i ett ända ned till kjolkanten, men vid höfterna och bak är kjolen rynkad mot livet och får på detta sätt något större vidd. Broderiet på modellen är gjort med blekgult pärlgarn, men kan även bli vackert i porslinsblått, rosa eller endast vitt. Skärpet utgöres av ett brett matt sidenband i färg med broderiet. Trots sitt enkla snitt har denna luftiga ungflicksklänning en särskild stil över sig tack vare det flotta, storlinjade broderiet.

"Gurli" är en fin liten promenadklänning att "gå bar med" i sommar. Den är sydd i blekblå shantung med ärmor och sidvåd broderade med bronsfärgat molinégarn i trädstygnsmåner. Även denna modell kan göra sig utmärkt i röd eller i enfärgad engelsk zephyr med broderi i passande färg.

Båda modellerna tillhandahållas av Ateljé Sländan och beställningarna adresseras till Iduns Handarbetsavdelning, Iduns Redaktion, Stockholm.

Modell *Mona*. Tillklippt efter mått med broderiet uppritat och påbörjat: i vit voile kr. 17:75, rosa eller ljusblå voile kr. 20:50, zephyr (gul, rosa, ljusblå, gammalrosa eller brun) kr. 17:50. Pärlgarn i passande färg kr. 1:50. Pappersmönster med broderiet uppritat kr. 4:25.

Modell *Gurli*. Tillklippt o. s. v. i vit voile kr. 21:25, kul. voile kr. 24:50, zephyr kr. 20:75, shantung kr. 40:50, molinégarn i passande färg; 8 dockor, kr. 1:60. Pappersmönster med broderiet kr. 4:25.

Iduns hushållssida.

(Forts. fr. sid. 531.)

Smeten hälls i en smord och brödbeströdd hålförm, vilken blott får bliva till hälften fylld. Kakan gräddas i god ugnsvärme 45—50 min., eller tills den lätt lossnar från kanten. — Av vattnet och sockret kokas en simmig lag, vilken smaksättes med punsch, vin eller likör, eller också ljummas söt fruktsaft i motsvarande mängd. — Formen, vari kakan legat rengöres och i den hälls lagen, varefter kakan lägges tillbaka i formen och får stå tills den insupit all saften. Savarängen uppstjälpes på fat och garneras med sylt, kokt kompot av torkad eller färsk frukt, kompot eller dyl. I hålet lägges hårt vispad grädde som får resa sig över kakan.

Enkel holländaisésås (för 6 pers.). — 2 msk. smör (50—60 gr.), 1½—2 msk. mjöl, ½ tsk. salt, ¼ tsk. vitpeppar, ½ tsk. socker, 2 äggulor, 3 del. kallt vatten, 2—3 tsk. citronsaff.

Mjölet, kryddorna, det kalla vattnet och äggulorna vispas över elden, och när blandningen är nära sjudningsstadiet, ilägges en klick smör samt dylt som kastrullen avlyftes. På så sätt fortsättes i tre, fyra omgångar, eller tills mjölet hunnit svälla och säsen är pösig. Den smakas av med citronsaff samt om så erfordras med litet mera kryddor. — Om så önskas användes i stället för enbart vatten, en del fiskspad.

Fisk- och legymsallad (för 6 pers.). Omkr. ½ lit. rensade fiskrester (eller mindre), 2 medelstora morötter, 1 palsternacka, 1 lit. kokt potatis, 2—3 inlagda rödbetor, 1 msk. hackad dill. — Till sås: 1 rågad msk. smör, 3½ msk. mjöl, fisk- eller rotspad, 1—2 äggulor, salt, peppar, senap, 2—4 msk. matolja, 4—5 msk. god ättika, socker, citronsaff.

Fisken befrias ifrån skinn och ben. Rotsakerna skrapas och skäras i fina tärningar eller strimlor samt kokas i saltat vatten, varefter de få avrinna. Den kokta potatisen skäres på samma sätt som rötterna, rödbetorna hackas, alltsammans lägges till fisken. — För säsen fräses smör och mjöl, och rotspad eller vatten påspädes till en tjock sås, som får koka 5—6 min., varefter den upphälles och väl arbetas. När säsen är kall, iblandas äggulan, där efter droppvis oljan och så ättikan på samma sätt. Säsen avsmakas med vitpeppar, socker, helt litet salt samt senap, och om så önskas citronsaff. Fisk- och legymblandningen lägges i säsen och det hela ombländas väl, men varsamt. Salladen upplägges på fat och beströs med hackad dill.

Imiterad kejsarsoppa (för 6 pers.). — I stekben (från fårsteken), omkr. 2½ lit. vatten, 1 morot, 1 palsternacka, 1 purjolök, 1 rödlök, salt, 4—5 vitpepparkorn. — 2 msk. smör, 4 msk. mjöl, salt, helt litet cayennepeppar (eller vilpeppar), 1 tsk. fett köttextrakt, 2 msk. madeira.

Stekbenet krossas, lägges i en långpanna tillika med litet fett, skinnbitar eller dyl. och får bryna i ugnen. När fett är smält, ilägges de skrapade, i stora stycken skurna rotsakerna, och alltsammans får fräsa i ugnen tills det är tämligen brunt. Benen och rötterna lägges i en kastrull, långpannan urvispas med litet vatten och den kokande vattenmängden påslås. Soppa får sakta koka under lock omkr. 2—2½ tim., då benen och rötterna fransilas. — Smöret och mjölet brunfräses över ej för stark eld, buljongen påspädes småningom, och soppa får koka några min. Den avsmakas med kryddor och madeira och om så erfordras, 1 tsk. köttextrakt. Serveras het med små, särskilt kokta frikadeller uti.

Hyn ger charme!

Vilka behag en kvinna än har — hon får aldrig verklig charm utan att hyn är frisk och klar. Ni kan också ha den klara, varma och ungdomliga färgen i Eder hy om blott Ni ägnar den omsorg. Betänk med vilka enkla medel skönhet kan vinnas — behandla först och främst Eder hy!

Vad hyn behöver är

regelbunden behandling med en fin och mild tvål av balsamisk verkan. De som prövat Ovicula-tvålen med dess balsamiska creamliknande lödder kunna intyga dess goda verkningar. Köp den och pröva den själv på Eder hy!

F. Pauli's
OVICULA
(ägg) tvål

Då alla husmödrar erkänna att
ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

NESTLÉ'S BARNMJÖL

användes av alla mödrar, som vilja se sina barn friska, frodiga och välmående. Detta närings- och uppfostringsmedel, som är lättsmält, gott och billigt, är absolut tillförlitligt i synnerhet vid den kritiska avväjningstiden. Nestlés barnmjöl är även ett förträffligt och kraftgivande födoämne för barn i alla åldrar, mag- och tarmlidande samt åldringar.

Salubrin omslag
gwa
lagda enligt bruksanvisningen
överraskande effekt

GRAND HÔTEL & HÔTEL ROYAL
STOCKHOLM

Priser som
före kriget

Enkelrum från kr. 6.
Dubbelrum " kr. 10.

N I N O
N Oat-meal N

*Ninon är
hudcrèmen
par preference*

HYLIN & C^{OS} F. A. B.
STOCKHOLM

Rysbergs Blandning

Detta kaffe
rekommenderas
särskilt för god
och fyllig
arom.

PERCY F. LUCK & Co.

SVULLNADER SYSTER ELLAS
SÄRSALVA
med Burows lösning

ersätter de besvärli-
ga våta omslagen
som svullnader me-
dels fordra.

Tillverkare
FABRIKS-A-B-ELLAS
~STOCKHOLM~

PRIS
KR. 2,50

Försäljes
överallt

Aggra
EXTRA VÄXT

Margarin
AGGRA MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

**LÄSARINNORNAS
SPALT**

FRÅGOR.

Har 14 dagars semester och ville så gärna upp till fjällen i Norge. Nu undrar jag, om Idun ville säga mig, om det går på så kort tid och hur dyr en sådan resa faller sig. Vet Idun något pensionat e. d. däruppe. Så tack-sam för utförligt svar blir
Idunläsare.

Vore mycket tacksam för underrättelse om förhållandena på Madeira. Finns svenskt pensionat där? Adressen till detta? Priset ung. pr dag? Kan man skriva till detta pensionat på svenska? Finns där möjligen något billigt, bra engelskt pensionat? Äro priserna i allmänhet låga på Ma-deira? Klarar man sig enbart med engelska språket eller måste man kunna spanska? Mycket tacksam för alla råd och upplysningar är
Dolores.

Har hört talas om en sorts ört eller gräs, kallad "täte", som man kan få s. k. långmjölk utav. Vore tacksam om någon av Iduns goda läsarinnor kunde upplysa om var den kan anskaffas.
Ständig lösnummerköp. av Idun.

Jag har en dotter, 20 år, som gärna vill resa till Frankrike några månader; själv är jag så litet inne i franska förhållanden, och har blivit skräm-d av tidningsartiklar etc., så jag ville vara så oändligt tacksam, om någon av Iduns läsarinnor kunde ge mig några adresser på pri-vata familjer — eller möjligen pensionat? — där hon kunde in-ackorderas. Helst önskar jag få henne placerad i privat, absolut god familj, där hon också kunde göra lite nytta, då jag inte gärna vill, hon skall "slå dank"! Hon är mycket musikalisk, spelar piano och sjunger; talar ganska gott engelska och tyska, och är flink i handarbeten. — Helst i utkanten av Paris.

"Tacksam".

Skulle någon av Iduns beresta läsarinnor vilja ge mig upplysning om huru man klokast skall för-lägga en 3-veckors semester-resa i Tyrolen. Tacksam för adr. på något eller några förstklassiga pensionat därstädes. Svar till
"Semesterresa".

SVAR.

Signaturerna Livsintresse, Frö-ken D. L., A. L. 56, Bekymrad, T. H., Tilly, Lidande, Landsortsfriu, Bekymrad, Råd-vill Landsortsflicka, Förhoppningsfull 26 år, och Lidande, ha personliga svar att avhämta. Insänd svarsporto, så tillstålla vi Er svaren.

FRÅGOR OCH SVAR.

Fråga. Jag har nyligen legat sjuk i blodpropp, troligen förorsakad genom en stöt mot läret. Jag har nu det stora besväret att linda benet från foten ända upp till ljumsken. Men hur skall man få bandaget att sitta kvar på lä-ret? Det skriker ju ner, så fort man går. Är det förenat med risk, att efter något år ej vidare linda hela benet, utan endast på båda sidor om knäet, där äder-bräcket sitter? Var god ge mig några goda råd, beder
41-årig stockholmska.

Den praktiske Konditorn, tillförlitlig handledn. vid tillverkn. av alla nu brukliga konditorivaror, utarb. av Edv. Ehrnström, "bör kunna vara till stor nytta för husmödrarna". (Sthms Dag-bl.) Östgöten skriver: "Att en ny uppl. av denna tillförlitliga rådgivare nu utk., skall säkert av många hälsas med glädje och tacksamhet. Boken innehåller 480 klart och redigt uppställda recept. Såsom den enda fullt tidsenliga hand-ledning, som finnes tillgänglig på sven-ska, torde den kunna påräkna stor spridning". 2:a uppl. Häft. 3: 75; Klotb. 15: 25. Kataloger gratis. Lind-blads, Uppsala.

Lundstedts Tvättmedel

har blivit ett

VÄRLDSMÄRKE

som av auktoriteter bland de främsta svenska och utländska kemister och kemiska institutioner framhålls vara ett snabbt och säkert smutslösande tvättmedel utan att angripa vävnaden. Med den gamla tvättmetoden jämförande hållfasthetsprov har utfallit till

Lundstedts Tvättmedels fördel.

Endast en halv timmes kokning utan skrubbing, utan borstning. Ingen blötläggning i lut eller bleklösning utan endast i rent kallt vatten.

BILLIGAST I BRUK

därigenom att en stortvätt, uppdelad i små partier, kan kokas (rengöras) i samma lut.

BANBRYTANDE METOD.

Varma lovord har vid demonstra-tioner av Lundstedts Tvättmedel erhållits från tusentals framstående husmödrar i Sverige, Norge, Danmark, Schweiz, England Span-nien, Australien, Amerika, Argen-tina.

Finnes i varje välsorterad Färg-, Kemikalie- och Specieraffär.

Husmödrar!

Full valuta er-hålles endast då

**WINBORGS
ÄTTIKSPRIT**

användes.

Högsta styrka.
Finaste arom.

Pris i Stockholm 1-lit. 2,25, 2-lit. 4,25
.. i landsorten .. 2,50, .. 4,50

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar

BEGÄR VÅR KATALOG N° 14!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest prak-tiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen.

Sydda remmar av bästa engelska kvalitet. Bese prov på Äkta Midget hos urmakaren.

Engros:
SVERIGES URMAKARE A.-B.
STOCKHOLM

SOLO-KAFFE
från
**AB. MALMÖ
KAFFEKOMPANI**
FR. DET BÄSTA
KAVARAFFE

Regina

Förnämsta märke för
vantar och
strumpor.

Finnes i varje
välsorterad manu-faktur-, tricot- och kortvaruaffär.

**Mellins
Food**

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, specieri- & drogaffärer. Mellins Food Depot, Malmö.

**VITRUMS
FERROL**

är det kraftigast aptitgi-vande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Hälsa, Sol

och YVY-tvål äro saker, som alltid följas åt. Yvy-tvålen användes såväl vid den enklare som finare toaletten. Yvy-tvålen är idealen för hälsa och skönhet. Inga rynkor, finnar eller fräknar mera! Genom dagligt bruk av Yvy-tvålen bibehålles alltid ett tilldragande yttre till hög ålder.

YVY-tvålen säljes i varje affär över hela landet.

Österlin & Ulriksson,
Kem.-tekn. Fabrik, Ystad.

NÄMNDEMANNEN

Nämndemannen är byns stolt-
het. När han kör förbi bond-
gårdarna i sin fina kalesch stå
gubbarna och gummorna i fönst-
ren och nicka: "Då nämndeman,
som ä' ute å finkör". Man är
van vid att nämndemannen har
bråtton, ty hans mönsterjordbruk
kräver ständig skötsel och de kom-
munala uppdragen, som med åren
blivit allt flera, ta i anspråk hu-
vudparten av hans tid. Han har
icke skaffat sig bil ännu, ty han
hyser ingen större tillit för nyck-
fulla maskiner, som kunna ställa
till en del obehag. Han anför-
tror sig åt sitt fina sto, som inte
drar på hasorna. Nämndeman-
nen ser på allt med nyktert prak-
tisk blick och låter icke lura sig
av fagert tal. Förgäves skall
man t. ex. försöka få honom att
köpa annan skokräm än Viking.
Hänsynslösa agenter ha nog gjort
försöket, men icke rosat mark-
naden efteråt. Man har vid dy-
lika tillfällen hört en basröst
dundra: "Det finns inte ett för-
lädrets fina yta bättre anpassat
skoputningsmedel än Viking
skokräm. Ni är ej annat än sko-
jare". Och knappast ha de or-
den varit sagda förrän någonting
dansat ut genom förstukvisten och
med en duns hamnat på gårds-
planen.

Bjud allt folk att Viking skokräm
köpa
och må skojare åt skogen löpa.

**Tänk alltid på
NORMANS**
vid behov av Glas och Porslin.
Tegnégatan 23. — Odengatan 41.

Ring så hämta vi. Riks och Allm. tel.
Sänd pr post eller järnväg, adress:
STOCKHOLM.
Saltsjöbadens Kem. Tvättanstalt

MATTORNA

rengöras och sommar-
förvaras bäst hos
STHLM'S VACUUM CLEANER A/B.
(Firman grundad 1905.)
13 Uppsalagatan 13.
Rikst. 93 52. Allm. Tel. Norr 93 52.

Svar. Ni måtte ej på rätt sätt
linda benet när bandaget glider
på det sättet som ni beskriver.
Bed om en lektion hur ni rätt
skall linda benet, antingen i den
affär, i vilken ni köpt bandaget,
eller också hos en kunnig sjuk-
sköterska. — Vad den senare
frågan angår, blir detta en som
läkaren får svara på.

Fråga. Var kan man få köpa
spännen till herrhalsdukar? Har
försökt i kortvaru- och herreki-
peringsaffärer, men resultatlöst.
Prenumerant.

Svar. Hör efter hos Nilsson &
Lindström, 28 Hamngatan, Stock-
holm, eller också hos Herm.
Meeths, Drottningg. 63, Stock-
holm. I dessa båda affärer har
ätminstone för c:a 10 år sedan
omskrivna spännen funnits att
köpa.

Fråga. Var god säg mig, om
man kan vända sig till Fredrika
Bremerförbundet för erhållande
av upplysningar i juridiska frå-
gor (gåvbrev, boskillnad, kon-
kurser o. d.) Lämnas där upplys-
ningar kostnadsfritt? Och bör
man helst personligen infinna sig
på byrån, om man kan?

Nödställd.
Svar. Ni kan mycket väl vän-
da er till Fredrika Bremerför-
bundet, 48 Klarabergsg., Stock-
holm, som kostnadsfritt står till
tjänst med upplysningar. Är ni
i tillfälle att personligen infinna
er, kan ju detta möjligen vara
förmånligt, men nödvändigt torde
det ej vara.

Fråga. Finns något fullkomligt
oskadligt men tillförlitligt sätt
att borttaga rost på vita kläder.
Genom slarv har jag fått nästan
hela mitt linneförråd rostigt.
"Bekymrad".

Svar. Tyvärr kunna vi ej giva
Eder något annat svar än att det
gamla vanliga rostpulvret, som
köpes på apoteket är det tillför-
litligaste och det som också är
minst skadligt för kläderna. Nå-
got fullt oskadligt medel finnes
ej för sådana, djupt in i själva
vävnadens fibrer trängande fläc-
kar som rost.

Fråga. Skulle någon av Iduns
läsarinor kunna giva upplysning
om var man kan vinna omsätt-
ning för välsydda tråd- s. k. Vad-
stenaknappar.

Arbetsam fru.
Svar. Vänd er till Bikupan, 21
Klarabergsgatan, Stockholm och
fråga om ni möjligen kan få
lämna edra trådknappar dit i
kommission. Möjligt dock att
svaret blir ayböjande på den
grund att de kanske ha ett allt
för stort lager inne f. n. — Nu-
mera tar Bikupan 20 öre i för-
säljningsprovision på varje kro-
na, vilket ni torde inberäkna i
prissättningen.

Fråga. Jag ämnar själv för-
söka omtapetsera ett litet rum,
men då jag icke vet hur vit s. k.
limfärg för strykning av taket
skall tillblandas, vore jag tack-
sam, om jag genom Idun kunde
erhålla beskrivning å en bra och
hållbar limfärgblandning.

Svar. Läggs i en ren hink malen
krita och slås på så mycket vatten
att det blir en tjock gröt. Sam-
tidigt läggs 3—4 kakor draglim
i vatten som på vanligt sätt smäl-
tes i limpanna. När limfärgen
skall beredas, omröres kritgröten
och häri slås av det upplösta lim-
met samt spädes med vatten till
lagom tjocklek. För att pröva om
limfärgen är lagom stark strykes
litet därav på ett papper som tor-
kas vid värme. Smetar nu fär-
gen ifrån sig tillsättes mera lim.
Skulle färgen kännas för tunn
kan tillsättas litet klistor, varav
färgen också blir smidigare. —
Obs! Dagen innan taket strykes
med limfärg, överstrykes det med
såpvatten.

Fråga. Har som förströelse
översatt ett handelsvetenskapligt

På en dams toilettebord

får »4711» ej fattas. Hon bibehåller hudens ungdom-
liga fräichhet och inverkar välgörande på nerverna.
Hennes fina, svala doft upplivar stämningen och för-
höjer stundens njutning.

Försäljes överallt. Firman grundad 1792.

4711 Eau de Cologne

Använd i badet 4711 Eau de Cologne-Badsalt

Begär Tellerins

så får Ni det bästa!

Växtmargarin: "Extra Växt"
Gräddmargarin: "Högsta Märket"

Detta märke på varje förpackning — en borgen för bästa vara.

Oatine

UNDERLÅT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT.
OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständig behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till
THE OATINE COMPANY'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Stölma-kameror & material äro bäst!
Erhålles hos våra återförsäljare eller direkt från *StöltensFotoHus, Malmö*

— Hör nu på vad jag säger: det bästa ska de vara—herreje va han är dövd i dag—det bästa till smörgås—
Det bästa säger jag!!
—Jaså Mustads! Varför sa inte lilla fröken det mesamma!

I JUNI MÅNAD ÄGER NY DRAGNING RUM

Svenska Statens premieobligationer av år 1921
Obligationernas pris 50:— kr.

Högsta vinst Kr. 200,000 Kr.
Försäljningen av ännu osålda obligationer pågår hos Riksgäldskontoret, postverket, banker och övriga kommissionärer
Kr. 6,000,000 utlottas årligen

arbete från tyska till svenska. Då något liknande arbete ej utkommit på svenska tror jag ifrågavarande skulle löna sig utgiva i svensk översättning. Hur skall förfaras i sådant fall? Skaffar det svenska förlaget rätten till översättning av det tyska förlaget och har man endast att tillskriva någon förläggare?
"Översättare".
Svar. Innan en översättning från främmande språk göres, eller rättare sagt utgives, bör författaren av arbetet eller översättarens löfte erhållas. I det allra flesta fall fordras också ett ofta ej så litet arvode för att få översätta ett arbete. Hör er för övrigt för direkt hos en förläggare. Är arbetet från hans synpunkt sett, värdefullt, så kanske han hjälper er tillrätta med det hela.

Fråga. Jag är en 24-års flicka, och har mycket goda anlag för målning. Nu undrar jag hur mycket det skulle kosta att gå i någon skola och hur länge man behöver gå där för att vinna inträde vid konstakademien. Är det något lönande yrke? Tacksam för svar till M. P.

Svar. Har någon verkligen förstående person sagt att ni har "mycket goda anlag för målning?" Varom inte, så lämna några prov på er talang till en sådan person, t. ex. en ritlärare i någon skola och bed honom giva sitt utlåtande. Bor ni i Stockholm, kan ni gå till Akademien för de fria konsterna eller söka upp någon konstnär och framlägga några av edra alster. Visar det sig då att ni har verkliga utpräglade anlag, så får ni nog reda på både "skola" och annat som erfordras för att söka inträde vid konstakademien. Var edra funderingar angående om, som ni säger "yrket" är "lönande" så kunna vi upplysa er om att här om någonsin gäller det gamla ordet att "många äro kallade, men få äro utvalda". Eller m. a. o., att konstens bana för de flesta är mycket törnbestrodd.

Fråga. Ämnar bli skolkökslärarinna, men eftersom en del praktik fordras därtill måste jag söka en plats. Har tänkt mycket på utlandet då jag ju samtidigt blev i tillfälle att lära ett språk. Undrar nu till vem man bör vända sig, som kan anskaffa en dylik plats.
Ung skånska.

Svar. Vi tro för vår del att ett betyg på väl utövad praktik i svenskt hushåll i Sverige är det enda i den vägen som gäller. Så antingen det ena eller det andra, d. v. s. plats i svenskt hem som arbetsam hjälpreda och betyg därifrån, som då räknas som merit vid inträdesansökan i Fackskolan eller liknande anstalt, eller också plats i utlandet — om sådan kan erhållas, vilket nu är mycket svårt — och samtidigt språkstudier, men dessa äro däremot inga meriter.

Fråga. 1) Kan någon säga mig om det möjligen finnes något att slå i vattnet, så att färgen bibehåller sig på oblekt lingarn och hindrar detta att bli vitt? 2) Vart skall jag vända mig för att få reda på, dels hur lång tid en resa Göteborg—Stockholm kanalvägen tar, dels kostnaden för den samma? Kanske någon av Iduns många läsarinna ser den vägen och kan giva upplysningar?
Skånska.

Svar. Det enda råd vi kunna giva er blir att ni inte byker med eller kokar det som ni önskar

GUMMANS Tvättpulver

—de ä' ändå de' bästa.

Alla Rättor lockas utav Muridin! Det verkar som förgiftat vin Dess färg är röd Och Muridin är säker död.
MURIDIN försäljes i alla kemikalieaffärer och apotek i flaskor å 2: 25 & 4 kr.
OBS! Oskadligt för husdjur.

Rengöras & sommarförvaras med bästa resultat hos Freys Express A B Mattavdelning Riks 759 15, 759 16. At. Norr 23, 30, 31.
OBS! Anyo stor prisnedsättning.

Se till att Ni får

Kalmar Vapen, Högsta kvalitét kärnmjöl Kalmar Ångkvarns A.-B.

Tabletterna verka snabbt o. säkert vid Reumatism | Huvudvärk Gikt | Ischias Nervsmärtor | Influensa Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelöslöande går Togal till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal. Finnes å alla apotek.

CAP Ätchoklader utmärkt goda

WOCO Borås Begär offert!

Flaggor Sticktäcken och Vadd madrasser i alla prislägen o. kvalitéer. Begär prislista. Driiftiga agenter antagas. Göteborgs Flag- & Täckfabrik GÖTEBORG I.

Kompletteringsdelar för velocipeder och motorvelocipeder på lager i rikhaltigaste sortering. A/B NYMANS VERKSTÄDER UPPSALA

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor. Ny sändning från Kina av handbroderade Dukar, Löpare, Flygeltäcken, Runda motiv till Kuddar, Sjalar, Handvävda Siden, Bronser, Porslin, Handknutna mattor m. m. Obs! Låga priser.
Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks 30 86.

EFTER RAKNING SYSTER ELLAS SALVA

Underlåt ej efter varje rakning ingnida huden med Syster Ellas Salva. Det naturliga fettlager som har till ändamål skydda huden för bakterier samt hålla den mjuk och smidig avlägsnas vid rakningen och måste ersättas.
Tillverkare FABRIKS A.-B. ELLAS STOCKHOLM
PRIS KR. 2
Försäljes överallt

Stort urval

av barnsängar, turistsängar, madrasser, täcken, filtar, mattor, gardiner. Billiga priser.
ADOLF PEHRSON NYBROGATAN 34 Stockholm. A. T. Öst. 36 73.

Damkläde

extrafina kval. i stor och utsökt färgsortering. Herrcheviot i verkligt högfin kval. och äkta färg, finrandig, kr. 17:— pr mtr. Minutförsäljning. Partipris. NORRKÖPINGS STUVLAGER, Barnhusgat. 4. Stockholm.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävsstolar. Vävsplannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott. Specialaffär för praktiska Ottomaner med 1 och 2 bäddar, Schäslonger, Sängkläder, Filtar, Täcken. Fullständig garanti.
OLOF KNUTSON. Sthlm. Vasa 117 38, Dalagatan 14.

OTTOMANER

Förmånliga betalningsvillkor
THORWALD OLSEN, Blecktornsgränd 6, Sthlm. Allm. Tel. Söder 9851.

Några exempel på våra verkligt billiga priser.

Obl. Domestik, 70 cm. 58 öre pr mtr
Bl. Bomullslärlit, 70 cm. 89 öre pr mtr
Kul. Bomullstyg, 70 cm. 95 öre pr mtr
Allmogegardiner, 70 cm. 69 öre pr mtr
Sängfiltar, vanlig storlek 6: 75 pr st.
Damskrumpor, bomull 69 öre pr par
Herrskrumpor, bomull 68 öre pr par
Arbetskjortor, bomullstyg 2: 95 pr st.
Kul. skjortor av perkal 3: 65 pr st.
Kul. skjortor med lös krage 6: 90 pr st.
Byxor av fint kostymtyg 8: 75 pr par
Dylika billiga priser äro genomgående för hela vår stora varusortering, som omfattar tusentals olika artiklar, alla av god kvalité. Rekvisera genast vår sammarkatalog, som erhålles gratis mot portolösen.
AHLÉN & HOLM - STOCKHOLM

Rygghällare

effektivaste hjälp för alla som har anlag för framåtböjd gång eller insjunker bröst. Uppgiv axelbredd. Kr. 12 och 14 pr st.

Grosseskorsetten

"Dorothea" den praktiskaste o. hygieniska korsett för blivande mödrar. Särskilt konstruerad och reglerbar varför ej att jämföra med vanl. korsetter. Kr. 20:—
Korpulenta damer, vilka ha svårt att få korsetter som passa, böra använda vår särskilt konstruerade. De giva en idealisk figur. Kr. 18:—
Reformkorsetter, behagliga, ej att jämföra med vanliga snörliv. 9:—, 10:—, 12:—
Backfischkorsetter för flickor. Kr. 7:—
Gördlar för grossess och operation av prima kval. Kr. 12:—, 13:—, 15:— pr st. Alla med s. k. hängbuk torde även anv. dessa.
Elastiska gördlar, lämpliga för sportmän m. fl., givar en idealisk figur. Kr. 12:—, 14:—, 16:— pr st.
Rygghällare, extra prima. Kr. 3: 50, 4:—, 4: 75 pr st.

Höftformare

av prima grå dräll. Varje dam som önskar vackra, välformade höfter bör alltid använda våra moderna höftformare, vilka samtidigt tjänstgör som korssett. Kr. 12:— o. 13:— pr st.
Uppgiv mått vid beställning. Exp. till landsorten mot postförskott, ombytseskrätt.
Sjukvårdsartiklar, alla slag, åderbräcksstrumpor, gummihandskar m. m.
Illustrerad katalog gratis.
MAGASIN SPECIAL, avd. 2. Stockholm.
Särskild Dam- & Herravdelning. Västerlånggatan 66 (Passagen). Filial: Birgerjarlsgratan 9.

Goldwyn 60 TAND-CRÈME öre

Kameror, Förbrukningsartiklar, Tillbehör
FÖRNÄMSTA FABRIKAT. FREDSUTFÖRANDE
Aktiebolaget Arto. Malmö.

Spirella

Korsetter erhålles hos
Fru ANN-MARIE SEDSTRÖM,
Östernalsgatan 22. A. T. Öst. 57 97.

skall vara oblekt i någon som helst lut. Att slå något i vattnet — det skulle i så fall vara i sköljvattnet — som bibehåller den matt, gråbeigefärgen känna vi ej till. b) Vänd er direkt till någon av Ängf. A.-B. Göta Kanals kommissionärer i Stockholm eller Göteborg så får ni alla behövliga upplysningar. I Stockholm är adressen 7 B Riddarholmshamnen; i Göteborg: Östra Hamngatan 5.

Fråga. Var god giv mig ett råd angående följande: Skall inbjuda landsstaten till middag och då även den avgångne landssekreteraren, som är 70 år gammal. Den nuvarande är omkr. 40 år. Vilken av dem skall föra värdinnan till bordet, min man anser att den tjänstgörande bör ha hedersplatsen men jag tycker den gamle borde hava företrädet med ålderns rätt. Vilken plats är näst förmåligast, till höger om värden eller till höger om värdinnan? Har hört mycket olika åsikter om den saken. Tacksam för svar om möjligt i N:o 22, då middagen bör gå av stapeln föregående.

"Tvehågsen".

P. S. Den unge landssekreteraren är ej min mans förman.

D. S.

Svar. Vad ni än må hava hört vis ävis hedersplatsen vid värdinnans sida, så är denna nu som alltid till vänster om henne. — Vad nu er middag beträffar, så kunna vi ej finna annat än att den avgångne ämbetsmannen skall intaga hedersplatsen, men den yngre får sitta till höger om värdinnan. Hans tur att sitta till vänster kommer nog mången gång sedan! — Vad angår hedersplatserna vid värden anses dessa vid en herrmiddag förbehållas för gästerna med n:r 3—4 i rangordning.

Fråga. a) Hur skall man göra för att slippa få linne, som ej användes jämt, gult? Jag har någon gång läst, att man kan linda in det i blått papper. Är det så? I så fall kan vanligt blått hyllpapper, man köper i rullar, användas? Det smiter väl inte ifrån sig? b) Vad skall jag använda för sorts band att knyta samman servetter i duktyg med i mitt linneskåp? Har tröttnat på sidenband. Finns det inte något annat trevligt?

Greta.

Svar. a) Starkt blått, dubbelt silkespapper brukar mången använda för sagda ändamål; dylikt brukar ej alls färga ifrån sig. Något litet hjälper detta enkla medel, det kunna vi av egen erfarenhet intyga. Bäst är emellertid att minst vartannat år tugga på våren blöta vävnaderna eller endast breda ut dem i solen under några dagar. b) Starka sidenband, i bredd av omkr. 4 cm. och i någon trevlig färg användes mest att fästa omkring serviett- och handdukhögarna.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Gammal prenumerant. Apparaterna ha tillverkats av Eskilstuna Bleck- & Plåtslageri A.-B., Eskilstuna.

IDUNS TIDSFÖRDRIV.

SKAL OCH KÄRNA.

1. 2. 3.
Ved — spån.
Gräs — huvud.
Påsk — blad.

Ord — ris.
Far — stång.
Lat — burk.
Mors — skatt.
Blom — soppa.
Smör — kopp.
Rygg — band.
Hed — känd.

Insatt under 2 i stället för strecken enstaviga ord, som äro slutstavelser till orden under 1 och begynnelsestavelser till orden under 3. De insatta ordens begynnelsebokstäver skola beteckna ett yrke.

ORDGÅTA.

Jordkabel, hemmansägare, långfinger, försvenskat, skurtrasa, krutrök, träsevar.

Ovanstående ord förete en gemensam egendommelighet. Kan ni se vari det märkliga består?

LÖSNING

till tidsfördrivet i n:r 20.

Gåtor: 1. Näsan. 2. Din fot. 3. Modet.

Förlovningsgåta: Korrespondent och mönsterriterska.

Aritmorem: Stenkol, sten, snok, stol, klot, ton, sko, sol, en, ok, lo.

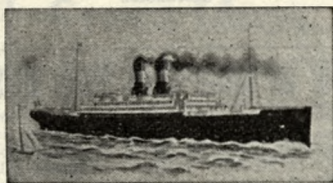
Uti hus och uti hem skall det gå med fart och kläm, dock skall man ej flyga, flänga, »Solidar» i gröten slänga. Hellre tvätta glas och fat, som ha rester utav mat, fort och lätt med »Solidar», de bli då som solen klar.

Märk noga de låga priserna och jämför kvaliteten.

Försäljningspriser å Solidar Hespaket å 52 öre || Ensamtillverkare: Ferd. Mülhens

Halvpaket „ 27 „

Fabrikstillfabrik, Sundbyberg.

Direkt Linie till Amerika.

Skandinavien-Amerika Linien

Skeppsbron 16, Stockholm.

Tel. adr. Transatlantic R. T. 7890.

M. ZADIGS

prisbelönta neutrala

Lanolin Crème-Tvål

den yppersta av alla Toilette-tvålar, förlänar huden ungdomlig friskhet och skönhet.

M. ZADIG, Malmö.

H. M. Konungens Hovleverantör.

OTTOMANER

PABAN, Stjärng. 5 (inv. Odenplan) Sthlm.

Begär alltid

MAIZENA

Oöfverträfflig

såser, bakning, maizenagröt etc.

Det bästa är det billigaste

Den tvål Ni använder inverkar på Eder hud flera gånger dagligen. Denna inverkan undgår icke att lämna spår efter sig. Har ni begagnat Eder av en dålig tvål, skall Eder hud också oöfvermåttigt taga skada därav, den skall bli torr, narig och ful. Så länge Ni är ung, tror Ni måhända att Ni saklöst kan bjuda Eder hud vad som helst, men en vacker dag skall Ni icke kunna underlåta att se följderna, och Ni skall ångra Eder. Använd Ni däremot en god tvål, skall den vara och hålla Eder skinn friskt och giva Eder en ungdomlig hudfärg. Deras skönhet skall Ni snart komma på att klara mer än på andra tvål. Det är också är den senaste, och den som den drygaste och billigaste.

Tänk på det

Colgates tvål är besittning av en god tvåls egenhet. Deras tvål äro framställda av de bästa materialier, ifrån är tillsatt som kan göra dem äro mer tilltalande på bekostnad av deras inverkan på huden, deras inverkan på skinn är så mild och välgörande, att även den ömtåligaste hud skall icke endast kunna tåla dem men bliva förbättrad av deras användande. Deras parfym är så diskret att den skall falla alla i smaken. När härtill kan logas, att Colgates tvål obestriddligen äro goda, men likafullt i inköp icke ställa sig dyra, skall Ni inse att Colgates tvål äro de som alla och en var böra bruka. Försök den därför redan nästa gång Ni ämnar inköpa tvål, och vi äro förvisade om, att Ni för framtiden aldrig skall kunna tänka Eder att begagna annan tvål än Colgates.

Colgates Tvål fås överallt!

Colgate & Co

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS
torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.
Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att använda. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specialaffär.
OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

CORONA
Skrivmaskiner
för privatmannen, hemmet och kontoret. Största skriv- och genomslagsförmåga; garanterat solidaste konstruktion med modernaste anordningar. Över 400.000 i bruk. Pris m. elegant resetti endast Kr. 300.—. Begär prospekt!
A.-B. MASKINAFFÄREN
ROYAL STANDARD,
Malmorgsgatan 1 - Stockholm.

Vestmanlands Läns Tidning
är Länsstidningen för
Västmanland och Bergslagen
Länets enda morgontidning
Daglig upplaga
12,500 exemplar
Det bästa annonsorganet

Gynna Iduns annonsörer!

Svenska Kurortsföreningen

A.-B. Bie Badanstalt, Katrineholm, Kneippbad, Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Uppl. Badkont. Bie. Läk.: Stadsr. P. Pousard, Katrineholm.
Borgholm (Öland). Härl. klimat. Alla slags bad o. behandlingar. Bill. priser. Överläkare Dr Joh. O. A. Bergqvist. Uppl. Kamrerearek.
Båstads Havsbad o. kuranstalt. 1/6 —1/9. Milt, jämnt klimat, härl. lög., en av Väst kustens naturskön. badorter. Läkare: Dr Anders Weltzin, Stockholm. Gymn.-dir. Th. Holmberg.
Djursåtra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högst o. fritt läge. Järnkällor. Vål serv. bad. Hetluft. Elektr. ljusb. Omsorgsf. massagebeh. Bill. Läk.: Fredrik Sundelin, Uppsala.
Eda (Verml. Eda) Charlottenberg. Säs. 6/6—15/8. Utm. bad, gytte-, tallbarrs- o. el. Kvarterlampan. Gott bord. Goda bäddar. Läk.: Dr Alfild Tamm, Stockholm.
Fjällnäs c:a 800 mtr ö. h. I björkskogs. Härl. fjälln. gött bord, c:a 60 rum. Juni—Aug. Läk. E. Rodhe.
Grännaforssa Smäl. högl. Modern kurort- o. specialbeh. Läk.: Dr B. Björnsson, Sthlm.
Götarp pr Gnosjö. Smäl. Högst läge i skogr. trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Rikst. Mass. Läk.
Hjo Badanstalt Alla badformer. Strandbad. Utvidgade badlokaler. — God mat. Överläkare: Dr E. Tengstrand, Sthlm. Gymn. o. Mass. Dr Hj. Ekberg, Sthlm.
Hälsans Brunnanstalt, Hälsingborg. Den berömda Sofiakällan. Järnkäll. Härl. havsbad i Öresund med sandstrand. Reum. mag- o. tarmsjukd., katarrer. Läk.: A. Björkman.
Johannisdal v. Köping. Järnkälla m. hög radioaktivitet, vars vatten anv. även till alla bad. Läk.: G. Ericsson, Köping.
Källvik 8/6—21/8 v. Loftah. Hälsovbr. o. bad mot Rheum., Gikt, Nervsj. Läk.: W. Bergwall, Kneippbaden.
Lannaskede Härl. läge å Smäl. högl. 900 ft ö. h. Skogr. trakt. Stark järnk. Alla badf. Spec. gyttebad. Kneipp. Ö. 3/6. Läk. G. Cars, Linköping.
Loka 6/6—17/8. Rheumat., Hjärtfel. Neurasth. Berömda gyttebad. Radiuminhal. överl. Th. Hedberg, Sthlm.
Medicinska förfrågningar besvaras av resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den av Sv. Kurortsföreningen utgivna publikationen "Svenska Bad- och Kurorter" (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerearekontoren och Svenska Turistföreningen, Stockholm, samt genom Aktiebolaget Nordisk Resebureau; Stockholm, Operahuset; Göteborg, Södra Hamngatan 43; Malmö, Stortorget 13 A; Köpenhamn, Kristen Benikowgade 1.

DAMFRISERING

För ANSIKTE HÄNDER och LÄPPAR, för torr hårbotten, för herrar efter rakning är Mandelcrem ett effektivt medel. Ingeborg Fransen, Diplomerad från Academi Scientifique de Beauté, Paris. Strandvägen 3, Sthlm. Tel. Norr 214 93.
I. och E. Fahlstedts
Damfrisering. Spec. hårbehandling Brahegatan 6 - Stockholm.
A. T. 235 17. Riks 770 34.

VARFÖR ÄR NI SJUK

då HOMEOPATIEN bevisligen är den bästa hjälparen vid alla sjukdomar. Ring, skriv eller gör oss ett besök. Fråglista för sjukdomsbeskrivning på begäran.
Vänd Eder med förtroende till

WESTLUNDS
Fysikal. & Homeopatiska Inst.

Hom. läkare.
Vardagar 10—2.
Aftonmottagn.: Tisd. o. Fred. 6—7 e. m.
R. T. 73935. A. T. Öm. 16 16.
Sturegatan 6. (Förväxla ej med Stureplan 6).
STOCKHOLM.
Avdelning för: Massage, sjukgymnastik, olika elektriska behandlingar, hetluft m. m. (Billig taxa.)

Tapetkompaniet

levererar Eder
till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

RADIUMEMANATION
i hemmen! Billigt! Hälso-bringande! Begär prospekt!
Edv. Fredriksson, Åtrafors.

LEDIGA PLATSER

Svensk skolkökslärarinna
önskas till Grankulla samskola, belägen 1 tim. järnvägsresa från Helsingfors (Finland). Skolan är ett fullständigt läroverk, förenat med en prakt. fortbildningskurs för unga flickor jämte ett internat för dessa. Lön: 12000 Mk., ditresa samt uppehälle från slutet av aug. till början av juni. Platsen tillträdes i aug. Elever från Fackskolan äga företräde. Ansökningarna skola insändas före 25 maj till fröken Ester Laurel, Drottningg. 14, Uppsala f. v. b.

Husföreståndarinnor, Hushållerskor, Sällskapsdamer, Guvernanter, Barnfröknar m. fl.
erhålla goda platser gm.
Stockholms Uthyrningsbyrå,
Stureplan 6, avd. 9,
Stockholm.
Vid korresp. torde dubbelt porto bifogas.

För en bättre flicka finnes plats
som sällskap och hjälp den 1:sta juni hos tvänne damer — varav den ena är sjuklig. Svar med ålder och pretentioner samt om möjligt referenser till "C. O.", under adr. S. Gumelius Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

Hushållselever

emottagas d. 25 maj å herregård. Svar till "Box 70", Linköping.

Guvernant,

intresserad, helst något undervisningsvan får till höstterminen plats i Mjöbäck prästg. i naturskön trakt, invid järnväg, att läsa första och andra klassens kurs. Musikalisk har företräde. Ansökningar med lönespråk torde ingivas före den 15 juni till kyrkoherde P. A. Perslow, Mjöbäck, telef. 5.

Skolkökslärarinna.

Vid Praktiska hushållsskolan i Lund finnes vid höstterminens början en ledig lärarinneplats i huslig ekonomi. Ansök., jämte betygsavskrifter och läkareintyg, insändes senast den 1 juni till styrelsen för Praktiska Hushållsskolan, adress: LUND.

I goda hem

finnas väl avlönade platser för ex. barnsköterskor, barn- och ensamjungfrur, husor, kokerskor och andra hembiträden.
Stockholms Stads Arbetsförmedling.
Regeringsg. 107. Höbergsg. 37. Exped.-tid 9—4, dag före helgdag stänges 2.
Obs! Betyg och rekommendationer böra medhavas. Även tillf. arbetskraft förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodrar och tjänare.

Birgittas
Äkta Citron-Crème.
Ofelbart medel mot sträv och narig by
Bästa ansiktsmassagerecreme.
Utplånar rynkor o. ojämnheter i huden.
Tillverkas av saften av friska citroner.
Parfymeri S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris kr. 3:—

En liten lyckoböna
Babys första klädning i skärt eller ljusblått tillklippt med arbetsbeskrivning Kr. 3,50. En förtjusande modell som barnet kan ha fr. 6 mån. till näst 2 år. Till landsorten mot postförskott.
Fru B. LIDBÄCK, Riks 5826, 53 Valhallav. Stockholm.

Svält ej
Edra krukväxter, De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på ventenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö.-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

PLATSSÖKANDE
Mångårigt invigt Manufakturbiträde med de allra bästa rek., som tillförlit av de dälige tiderna står utan plats, väddar godhetsfullt till Iduns läsare om hjälp. Tar gärna plats att förestå affär eller ett kommissionslager, ett finare café eller konditori, varom helst för existensmöjligheter. Tacksam för svar till "Elisabeth 79", Tidningskontoret, Ludvika.
Elementarbildad flicka
av god fam. önskar medf. till badort el. till utlandet som guv. el. som sällskap o. hjälp. Innehäft pl. som guv. samt genom. en mån. sjukvård. Medf. till utl. gärna för längre vistelse där. Ref. önskas o. gives. Svar med fordr. o. löneform. till "Hurtig o. Glad", Iduns exp. f. v. b.

19-årig bildad flicka
med god skolunderbyggnad önskar plats som sällskap åt ensam dam eller som guvernant i liten fin familj. (Är kunnig i finare handarbete och sömnd.). Gärna hos någon som nu eller längre fram reser utrikes. Svar till "Sällskap och nytta", Iduns exp. f. v. b.

På herrgård
eller annan större gård önska tvänne 16-åriga flickor komma under sommar-månaderna för att gå frun tillhanda. (Elementarbildade, men ej språkkunniga.) Svar till "Iris och Margit", Iduns exp. f. v. b.

Ferieläsning.
Undervisningsvan seminarist med realskoleexamen söker för sommaren plats för läsning med en el. flera gossar i realskola el. likhande. Svar med närmare upplysningar och förmåner märkt "Ferielaesning", Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinna
ung, språkk. o. musikalisk, van att handleda tjänare önskar plats. Referenser erhålles.
Stockholms Uthyrningsbyrå,
Stureplan 6, avd. 9,
Stockholm.

Ung småskollärarinna
önskar under sommarferierna 15 juni—20 aug. undervisa barn i familj, mot fritt vivre. Svar till "Fritt vivre", Tidningskontoret, Ludvika.

Frisk realskolebildad flicka
önskar komma i familj att undervisa mindre barn i läsning och spelning, som husmoders hjälp och sällskap eller att medfölja till badort och ha tillsyn om barn. Svar till "Fritt vivre", Simrishamn p. r.

Sjuksköterska,
ex. med mångårig praktik, önskar anställning till Barnhem eller Alderdomshem. Närmare
Stockholms Uthyrningsbyrå,
Stureplan 6, avd. 9,
Stockholm.

Ung Dam,
musikalisk o. språkkunnig önskar plats som hjälp och sällskap, även villig att läsa med barn.
Stockholms Uthyrningsbyrå,
Stureplan 6, avd. 9,
Stockholm.

Bildad flicka
önskar plats som hjälp på resa eller i familj. Svar till "20 år", Iduns exp.

PENSIONAT OCH BADORTER

Smögens Havsbad (Badrestaurangen)

rekommenderas.

Säsong 15 juni—1 september. God mat. Trevliga rum. Moderata priser. Härliga salta, varm- och kallbad. Tillfälle till fiske och segling. Tennisplan. Förfrågningar besvaras i Smögen av kamrerkontoret, telef. 43, i Stockholm av Massör G. Svensson, St.-telef. V: a 108 32, säkrast 1—2 e. m.

GIHLS

SJUKSKÖTERSKEBYRÅ

Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ans. exam. sjuksköterskor, anspråkslösa vårdarinnor och sjukhusbitr. samt uthyr sjukv.-artiklar. R. T. 33975. A. T. Kh. 5350.

Ung bildad flicka

önskar som husmors hjälp plats i prästgård på landet, där jungfru finnes, (helst i Sörmland). Någon lön önskvärd. "Familjemedlem 1922", Iduns exp.

För praktiserande

av hushåll önskas att få komma till herrgård eller större hem på landet. Förstätt hushåll i 15 år, sista platsen 12 år, kunnig i sömnad. Svar emotes tacksamt till Postfack 21, Iduns exp., Stockholm f. v. b.

21-årig bildad flicka,

som genomgått 8 kl. läroverk o. husm.-skola, van vid alla inomhus göromål, även skrivarb., barnkär, önskar pl. i familj. Svar till "Gladlynt, duktig hjälp", Iduns exp. f. v. b.

Lantbrukaredotter

33 år, önskar mot fritt vivre plats i större trevligt lantbrukarehem under 2 å 3 mån. Svar till "Sommarhjälp", Svenska Telegrambyrå, Malmö.

Ung tysk fru

önskar plats i familj, helst att sköta barn. Talar även svenska, sykunnig. Förstklassiga betyg finnes. Svar till "27 år", Iduns exp. f. v. b.

Seminarist, 20 år,

önskar plats i gott hem på landet som barnjungfru; tiden 15 juni—15 aug. Svar till "Barnkär", Iduns exp. f. v. b.

Ung Schweiziska

av mkt god familj, mäktigt tyska, franska och engelska språken önskt. mot fritt vivre som familjemedlem, vistas i Sverige över sommaren. Ref. Sv. "Schweiziska", Lidingö villastad, post. rest.

INACKORDERINGAR

En enkel dam, som behöver vila, får bo billigt hos ensam fru (nära stad o. badort). Sv. t. "H. O.", Box 7, Falk.-Ranten.

Salta bad.

För en snäll, frisk 13 å 14 års flicka finnes god inackordering inst. sommar i familj, boende å Stenungsön på västkusten. Jämnårig flicka i familjen. Tillfälle till övning i tyska, då tysk barnfröken finnes. Svar till "Stenungsön 1922", Kiosken, Vasaplatsen, Göteborg.

Sommargäster o. hushållselever

emottagas å litet trevligt pensionat i närheten av fiskrik sjö. (Bil- o. skogsutfllykter, bra förbindelser.) God mat, billiga priser. Sv. Turistf. refererar. Adr.: Jakthyddans Pensionat, Wärsjö. Innehavare: Alma Johnsson.

Vid Torshäll

med utomord. vackert läge på Tibblebergets sydvästsluttning mottagas några inackorderingar. Vegetarisk kost. Ref. Sv. Turistfören. Närmare upplysning genom fr. L. Landgren, Torshäll, Leksand. Tel. 194.

Konfirmander

mottagas 15/6—23/7. Ännu några platser lediga. Komminister R. Möller, Svanesund, Orust, Bohuslän.

Pensionat Solhäll,

Stora Rör, Öland.

Öppnas 1 juni till 1 sept. Skön luft. Härliga strandbad. Abonnerer 5 kr. pr dag. Hulda Johansson.

ATT HYRA

En liten solig och hemtrevlig våning,

fullt möblerad om 4 rum och kök och glasveranda finnes att under sommaren hyra i Filipstad. Fri utsikt över sjön Daglösen och närliggande höjder. Tillfälle till fiske, bad och skogspromenader. Telefon finnes. Jungfruhjälp kan ev. erhållas. Tid 15 juni—1 sept. (ev. även kortare tid). Svar märkt "Bildad familj 300", Iduns exp. f. v. b.

DIVERSE

Crème d'Orientale

Torr ansiktskräm som gör hyn vit och sammetslen. Parfymerie S:ta Birgitta, Stockholm. Pris 3 kr.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Salmätaregatan 5 (hörnet av Tegnergatan), Rt. 825 11. Mottagn. 10—12; 2—4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt socersjuka.

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

Gynna Iduns annonsörer!

Praktiska,

hygieniska, impregnerade damunderkläder av olika modeller för dag- o. nattbruk samt Dambindor, även i små reseförpackningar, i parti o. minut billigast från

Carl Stangenberg,

Hötorget 10, Stockholm. A. T. 28690. R. T. 7762.

Unga flickor,

som efter avslutade skolestudier stå tveksamma inför valet av levnads kall, studera Kvinnligt Yrkesregister! Ni skola där finna en god vägledning. Kv. Yrkesreg. erhålles i boklädorna samt å Kv. Yrkesreg:s expedition, Vasagatan 50, Stockholm. Pris 3 kr.

Gunilla-Skolan, Uppsala

(Grundad 1911.) R. T. 370.

HUSMODERSKURS för bildade unga flickor börjar den 31 augusti 1922 och pågår 3½ månad. (Ved-, gas- och elektriska spisar.)

SYKURSER i såväl linnesöm som klädsöm och barnkläder börja den 15 september och pågå 6 veckor eller 3 månader. Program och närmare upplysningar på begäran.

KARIN GERLE.

ANNA SCHENSTRÖM.

Tysk feriekurs i Potsdam

för

Svenska gossar och flickor

1—28 juli 1922. Prospekt genom Skolledare, Svensk-Tyska-Akademiska Förbundets studieupplysningsbyrå (Lund) eller direkt från kursens ledare, Studienrat d:r Gerloff, Berlin-Friedenau, Stubenrauchstr. 73.

Professor PATRIK HAGLUNDs Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik. R. T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S. T. 8301. För behandling av stödje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Östra Hamngatan 45. Tel. 96 80. Framstående lärarekrafter. Individuell undervisning. Begränsat elevantal. Begär prospekt och årsredogörelse.

Inspektör Föreståndare Otto Nordenskjöld. Erik Börner Professor. Direktör.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Kneipp-Byn på Gotland.

Speciellt behandlas nervsjukdomar. Doktor Kallenberg mottager patienter för hypnotisk behandling endast från 3 juni till 30 juni och från 1 aug. till 10 sept.

Begär badortens prospekt, adr. Badläkaren, Strandvägen 39, Stockholm, till 30 maj.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår som förhindrar hårfall och fullständigt borttager mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malm-torgsgatan 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken. Riks och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6:— kr. + porto.

Fräkenkrème

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6: 50 + porto. Försändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

LEKSANDS KONVALESCENTHEM

FÖR BARN

emottager för vård klena barn (ej bröstsjuka). Högt och ovanligt härligt läge vid skog och sjö med vidsträckt badstrand. Läkare på platsen. Omsorgsfullaste vård, dietisk god närande kost. Även mottagas friska barn för vila och event. ferieläsning. Priset billigt. Förfrågningar besvaras och referenser lämnas av Fröken Sofia Hansson, "Barnavån 1", Göteborg. Rt. 2566. Prospekt på begäran.

Tandteknikerkurs

av tandläkare erkänd som den enda praktiska i Stockholm börjar åter den 15 aug. Ansökningar med porto. Malm-skilnadsgatan, 60, W. Johnson.

Feriekurser

i sång o. piano meddel av Sydows Sång- o. Musikinst. 15/6—15/8 vid badort. Lerhamn, Krapperup (i Skåne).

STILLE-WERNERS CENTRAL

R. T. 16672 REGERINGSGATAN 19 R. T. 16672

Gördlar av alla slag (nya modeller). Gummistrumpor och bandager. Måttagning och provning även i hemmen.

HÄLFOTSLÄGG

D:r Henning Waldenströms modell.

Lätta och hållbara, tillverkade av rostfritt stål utföras de efter foten för varje särskilt fall och hårdas därefter — bibehålla sedan sin form. Vid beställning per post (till avd. B) torde bifogas avtryck av båda fötterna: tagas på följande sätt: Fotsulan bstrykes med en lösning av mörk vattenfärg, som får avdunsta något, tills foten är lagom fuktig, varefter patienten ställer sig på ett ark papper och man har så avtrycket. Beteckna med X eventuellt ömmande punkter. Bäst att behandla en fot åt gången. Ju finare avtrycket är, desto bättre passande bliva hälffotsläggen. Pat. ann.

Bergsbrunna-skolans sommarkurs

börjar den 15 juni.

Grundlig undervisning i matlagning, konservering, vävning, kläd- och linnesömnad, trädgårdsskötsel m. m. Valfrihet i undervisningen!

Friskt, centralt och vackert läge. Trevligt hemliv! Prosp. på begäran. Postadress: Bergsbrunna, Riks nr. 10.

Örebro Fröbel-Seminarium.

Utbildning för Barnträdgårdar, hem, barnhem, barnkrubbor o. d. anstalter för barn.

Platser förmedlas genom seminariet. Prospekt och upplysningar genom föreståndarinnan Maria Kjellmark. Riks 1920.

Herrsätra Skola, helpension,

8 kl. flickskola, helpension, förlagd till Carlberga villaegendom, Södertälje. Anna Sundin. Riks Södertälje 532. Skolan står under K. Skolöverstyrelsens inspektion.

Etisk-pedagogiska institutet i Uppsala.

Prakt-teor. överbyggnad till flickskolor, dels för utbildning av sakkunniga biträden i olika organisationer för samhällets barn- och ungdomsvård, dels för vidare utbildning överhuvud i ämnen inom husmoderns intressesfär: kvinnan och familjen, hälso- och sjukvård, psykologi, etik och uppfostringslära, samhällslära, språk, litteratur och konst, hemmet som ett helt; spädbarnsvård, kindergården, teckning, slöjd, modellering, vävning, matlagning.

Genomgång av institutet ger företräde vid ansökan till lärarinnekurs i huslig ekonomi vid Fackskolan i Uppsala.

A särskild linje inom institutet utbildas kindergartensledarinnor. Tryckt program med närmare upplysningar på begäran.

Carola Eneroth. J. A. Lundell. Ida Norrby.

Ny ferieresa till Frankrike.

I anslutning till feriekurserna i S:t Malo—S:t Servan planeras kortare kurs 1 juli—5 augusti. Pris, resor och allt övrigt inb., kr. 1000.. Upplysning genom Fru Maud Hulthenberg, Vanadiv. 36, Sthlm, Rt 81377, eller undert. Läroverksadjunkt BERNHARD JANSSON, Linköping. Tel. 1376.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gevle:** Gevle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvalls-Tidningen
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Hörby Dagblad.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Värmlands Läns Tidning.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Lysekil:** Lysekils-Posten.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Skövde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Söderhamn:** Söderhamns Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västervik:** Västerviks-Tidningen.
- Växjö:** Nya Växjöbladet.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.

EN VÄLKOMMEN PRESENT

blir den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

Av ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och utvidgad.

Pris Kronor 10:—

NYHET: Anvisningar att använda GASSPIS eller GAS-UGN vid alla recept för stekning och bakning.

En borgen för kvalité

När Ni i en butik — det må vara i Skåne, i Stockholm eller i Lappland — ser namnet *Cloetta* vet Ni, att bakom det namnet ligger Sveriges första chokladfabrik och ett halft århundrades framgångsrika strävanden, som utgöra en borgen för att *alla* artiklar med Cloettas namn ha samma överlägset delikata smak. Det finns väl heller ingen svensk, som ej smakat Cloetta, och som ej går i borgen för kvalitéen.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning Finnes överallt.

Len

Gyllenhammars

HAFRE MUST

äter
jag

Till födelsedag
och Namnsdag

Herrarnas
present!

"Nobless"
25 cigarrer i lyxförpackning
kr. 17,50